

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 28—	celo leto naprej K 33—
pol leta 14—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7—	celo leto naprej K 38—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vank dan zvečer izvzema nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 26-40	četrt leta 6-60
pol leta 13-20	na mesec 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Politični položaj.

Nemci zadnje dni vedno ostreje nastopajo proti pripravi za ustavno reformo. Postavljajo programe, ki že v naprej izključujejo vsaka uspešna pogajanja in podajajo izjave, ki naj narodne nasprotnike žalijo ali pa razjarijo. Nemška taktika stremi očividno za tem, da bi se vsaka velikopotezna akcija že v začetkih razdrila.

Po izjavah nemških radikalcev in nemškega Nationalverbanda so sedaj nastopili tudi združeni nemški poslanci in nemški člani gospodarske zbornice s Češkega s posebno resolucijo, ki ostro odklanja češko državno pravo — podlago češke deklaracije.

Namen te izjave je očividno: pognati Čehe še bolj v opozicijo proti razpravljanju ustavnih reform ter jih prepričati, da se z Nemci v Avstriji sploh ne da govoriti. To je opasna igra.

Nemci so dosegli, da je med strankami nastalo nekako politično izmujenje in da se danes vedno bolj govori o odgoditvi celega ustavnega problema.

Nastaja le vprašanje, ali bo jeseni položaj drugačen, razmere druge? Morda imajo tisti prav, ki trdijo, da bodo Nemci v jeseni že treznejši.

Iz državnega zbora.

Davek na vojne dobičke. — Draginski doklade za državne nastavitve.

Dunaj, 13. julija.

Zbornica je danes odobrila predlogo o davku na vojne dobičke. Davek zadene zvišane dobičke trgovskih in gospodarskih podjetij v l. 1916 in 1917 ter zvišane dohodke posameznih oseb. Davek znaša pri prvih 10.000 K zvišane dobička ozir. dohodka 5%, od drugih 10.000 kron 10%, od nadaljnjih 20.000 K 20%, od nadaljnjih 20.000 K 30%, od nadaljnjih 40.000 K 40%, od nadaljnjih 200.000 K 50%, od zvišanih dobičkov ozir. dohodkov, ki presegajo 300.000 kron pa 60%. Zvišani dobički, ki ne presegajo 5000 K ne podlegajo novemu davku.

Po obširnem referatu posl. Steinwenderja, je govoril upravitelj fin. ministrstva sekc. šef Wimmer, ki je poudarjal, da predloga ne odgovarja povsem intencijam vlade. Ugovarjal je zlasti določbi, da naj velja davek tudi še za l. 1916. nazaj in pa principu, da naj se družbe enako obdačijo kakor posamezniki, češ, pri družbah

bi se morala vpoštevati predvsem rentabiliteta. Obdačenje akcijskih družb se zdi vladi prehudu.

Večina govornikov se je izrekla za odsekove predloge.

V svoji zaključni besedi je posl. Steinwender ostro kritiziral nazore vlade. Če so v drugih državah družbe ravnatako obdačene kakor posamezne osebe, zakaj ne v Avstriji! Pri nas je pač vse pod vladno velikih bank, katerih mogočna beseda se oglašja tudi v debati o vojnem davku.

Zbornica je odklonila vse spreminjevalne predloge ter je sprejela predlogo kot zakon o vojnem davku v 2. in 3. branju.

Finančni krogi so že z vnejo na delu, da upropastijo zakon v gospodski zbornici, ki ima na vseh straneh intimitne zveze z velikim kapitalom.

Kot druga točka se je nahajalo na dnevnem redu poročilo odseka za državne nastavitve o zvišanju draginskih doklad. Odsek je bil toliko netakten, da je določil za poročevalca višjega svetnika za postavljanje visile Heineja, kar je večina zbornice smatrala za grobo provokacijo. Komaj se je posl. Heine pojavil pri referentski mizi, so se dvignili na nemških klopih klasičnega ogorčenja in protesta. Doli z obergalgenbaurotom! Abzug Heine! Ta človek ne sme govoriti! Skandal da nam ga Nemci vsiljujejo za referenta! in to podobnih klicev je hrumelo po dvorani. Bled in preplašen je skušal Heine govoriti, toda nemir je postal vedno večji in zamen je skušal predsednik napraviti red. Konečno je poslanec Heine ponovil predloge odseka glede zvišanja draginskih doklad, nakar se je odstranil. Še je ko je zginil v skupini svojih tovarišev, ki mu niso upali priti na pomoč, se je burja polegla in zbornica je sprejela predloge soglasno in brez debate.

Prihodnja seja jutri. Kot prva točka je na dnevnem redu zopet vojnogospodarski pooblastilni zakon, ki je prišel v poslansko zbornico nazaj, ker gospodarska zbornica ni akceptirala dodatnega predloga posl. Morawczewskega k § 1. Na dnevnem redu so še poročila in predlogi o sestavi porotnih imenikov, vojnem sodstvu, podpori rodbinam vpoklicancev in resolucije o interniranih in konfiniranih državljanih.

Ako bi zbornica ne mogla rešiti v jutrajšnji seji vseh teh predlogov, naj se vrši v nedeljo še ena seja. Na to odidejo poslanci na počitnice. Odseki bodo delovali naprej. Plenum pa naj se tudi v počitnicah sestaja vsakih 10 do 14 dni. Prva taka počitniška seja naj bi se vršila 14. avgusta.

Grafenauerjev mandat ni razveljavljen!

g. Dunaj, 13. julija.

Posl. dr. Korošec je podal v zbornici predlog, naj predsednik pozove posl. Grafenauerja k sejam poslanske zbornice. Ta predlog je bil oddan imunitetnemu odseku, ki se je danes bavil s to zadevo.

Poročevalec dr. Rybář je razkosal znano razsodbo proti Grafenauerju in jo razmesaril v onem smislu, kakor ste čitali v »Arbeiter Zeitung« in ste posneli tudi v »Sl. N.«. — Dokazoval je, da je s pomiloženjem oživil tudi njegov mandat, kajti poleg kazni so odpuščene tudi pravne posledice. Pri tem se je skliceval na precedenčni slučaj iz l. 1897., ko je bil poljski poslanec Szajer obsojen radi hudo delstva razžaljenja Veličanstva; bil je pomiloščen in na to takoj pozvan v zbornico. Takratni predsednik dr. Kathrein je utemeljil ta korak v povsem sličnem smislu, sklicujoč se pri tem na enako mnenje pravosodnega ministrstva. — Poročevalec dr. Rybář torej predlaga, da se predloži zbornici, naj pokliče posl. Grafenauerja takoj k sejam.

Ta predlog dr. Rybářa je toplotno priporočal poljski poslanec dr. Adolf Gros, ki je poleg že navedenih razlogov dodal še jako tehten povod, da bo itak sprejel predlog na obnovo kazenskega postopanja pred civilnimi sodnjami. V takem slučaju pade tudi dosedanja razsodba popolnoma in oživi vse pravice, torej tudi mandat.

Predlog dr. Rybářa je bil na to soglasno sprejet. Posl. Grafenauer je dobil s tem najlepše zadostne za vse dosedanje bridkosti in trpljenje. Veselimo se tega sklepa in častitamo vrlenu koroškemu trpinu.

Poslanca Buřival in Choc.

Dunaj, 13. julija. Včeraj je prišel iz Stare Gradiške pomiloščen poslanec Buřival. Prišel je v parlament, kjer se je posvetoval z raznimi poslanci radi svojega mandata. Posl. Buřival je bil član odseka za socialno zavarovanje, ki je bil takzv. permanenten odsek, katerega člani so uživali imuniteto tudi v času, ko je bil parlament zaprt. V sled tega posl. Buřival sploh ni mogel biti zakonito obsojen in torej tudi ni mogel izgubiti mandata. Posl. Choc, ki se je nahajal v tega ti nisem pozabil. Pozabil ti nisem tega, čeprav si me po vrnitvi v domači kraj prvi pital z mojimi domačimi Babilonfarjevimi imenom.

Zapuščinska zadeva po pokojnem stricu se je razvijala brez vsakih večjih sitnosti. Le vinski bratci mojega pokojnega strica so me grdo gledali, kadar sem moral priti v domači kraj.

Ko je bila pa stvar po stricu urejena, sem pa sklenil ravnati po srcu pokojnega brata svojega očeta. V tistem brlogu, ki slovi po svojem kislem priimku in dobrem vinu hotel sem vzeti slovo od vinskih bratcev svojega strica in od svojega domačega kraja.

Naročil sem torej tam poštene zaloge za želedec in povabil tja vse še žive vinske bratce svojega pokojnega strica. Iz goše vlnudnosti povabil sem pa še prijatelja sodnika in notarja. Mislil sem si, bo bolj slovesno, če sta navzoča dva dostojanstvenika. Skodovati mi pa njuna navzočnost tudi ni mogla, če bi ti stričevi vinski bratci začeli govoriti o oni stričevi oporoki, ki jo sodišče ni hotelo priznati.

jal v ječi v Sopronju je odšel naravnost v Prago k svoji rodbini.

Jugoslovanski klub.

Z Dunaja, nam poročajo 13. julija: Naš klub bo imel danes po plenarni seji svojo klubovo sejo. Došel je na Dunaj tudi dr. Šusteršič. — Razpravljali bo o svojem stališču nasproti vsem vprašanjem, ki so na znanem redu, zlasti za kulisami. Določi svojo taktiko glede ustavnega pododseka, posebno z ozirom na naš jugoslovanski program. Naše pravice imajo dobre in skrbne varuhe, le uporabimo jim. Ako kdaj, je treba v teh resnih časih stati neomajno za našo delegacijo, da bo ta mogla vselej in vsakomur reči, da je resničen tolmač zahtev in teženj vsega jugoslovanskega naroda.

Za železničarje.

g. Dunaj, 13. julija. Jugoslovanski klub, ki je bil izročil tudi sedanjemu vodji železniškega ministrstva obširno spomenico glede na političke persekucije železničarjev, je sklenil, da stori predstojstvo kluba v tem oziru najenergičnejši korak pri ministrskem predstojniku samem. Vlada mora storiti vse, da se iz političkih razlogov premešči železničarji — uradniki, poduradniki, delavci — vrnejo na svoja prejšnja službena mesta ter se sploh v vsakem oziru restituirajo, in sicer tako pri državi kakor pri južni železnici.

Odpustitev črnovojnikov letnikov 1865 in 1866.

Dunaj, 13. julija. (Kor. urad.) Danes je bil razdeljen v poslanski zbornici tiskani odgovor voditelja deželnoobrambnega ministrstva na vprašanja poslancev Pik, Modraček, Bechyne in tovarišev glede odpustitve vseh črnovojnikov, ki so prekočali 50. leto svoje starosti. Odgovor pravi: Kakor znano, je bilo z Najvišjim lastnoročnim pismom 21. maja 1917 ukazano, da se imajo poslati na dopust črnovojniki letnikov 1865. in 1866. — z izvestnimi izjemami — najkasneje do 30. junija t. l. Iz izvedbo teh dopustov je c. in kr. vojno ministrstvo sporazumno z ministrstvi za deželno obrambo in šefom nadomeščevalnega urada za vso oboroženo moč izdalo že 8. junija podrobna navodila. Po teh dopustih se izloči največji del nad 50 let starih črnovojnikov do morebitnih nadaljnjih odredov iz vojaškega službovanja. Rabilo se je izraz »dopust«, ker pri teh že aktivno službujočih črnovojnikih ostane v

veljavi črnovojniška dolžnost toliko časa, dokler ne bo razpuščena črna vojska.

Domobranski minister o oprostitvah vojaške službe.

Domobranski minister fml. von Czapp je v obrambnem odseku odgovoril na vprašanja o oprostitvah vojaške službe, poudarjajoč, da razne zlorabe in vojaška potreba v interesu ustvaritve novega nadomestila za armado na bojišču, da se izvede omejitvev oprostitev do meje dopustnosti, so podale potrebo kontrole oprostencev. Ker je bila izvršitev te akcije istočasna z najnujnejšimi kmetijskimi deli in novimi prebiranji, so nastale največje tehnične težkoče, sedaj pa je po njegovem mnenju ukrenjeno vse potrebno, da se vrši kontrolna akcija nadalje. Minister izjavlja: Moje načelo v zadevi oprostevanja bo vedno to-le: Kakor je na eni strani potrebno, da se vojaški upravi pri njenih vedno rastočih osebnih zahtevah dajo na razpolago vse utrpelive moči in strogo paziti na to, da se možnost oproščanja na nikak način ne zlorabi, se mora na drugi strani skrbeti za to, da se puste v zaledju vse one moči, katerih potrebuje on v težkem vztrajanju v vojni tudi s svoje strani.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 12. julija.

Danes se je sestel hrvatski sabor k važnemu zasedanju. Dvorana je gosto zasedena. Mnogo se opaja, da sta poslanca dr. Srgjan Budisavljević in Valerijan Pribičević zapustila klopi koalicije ter prisledila k poslancem Starčevićanske stranke.

Po otvoritvi seje vstopi v dvorano nova vlada: ban pl. Mihaelović, vseh ter sekcijki načelniki Krišković, Badaj, Rojc in Rauer. Večina burno aplavdira, opozicija protestira. Čujejo se klici: Doli z nagodbenim banom.

Po prečitanih došlih spisov in predlogov podeli predsednik besedo novemu banu.

Ban za narodno in demokratično politiko.

Ban pl. Mihaelović je podal nastopno izjavo kot program nove hrvatske vlade:

Visoki sabor! Dovoljujem si predstaviti visokemu saboru novo vladno in poprositi podporo visokega sabora za delovanje vlade. Člani vlade niso neznani visokemu saboru, po njihovi strankarski pripadnosti k ve-

LISTEK.

Blaževa oporoka.

Luigi Calco.

(Konec.)

Skoro strah me je bilo. Da si nekoliko preženem svojo plašnost, začel sem listati v tistih hranilnih knjižicah. Prav prijetno čitanje je bilo to, mi smeš verjeti. Notri so bile zapisane prav lepe številke. Te knjižice so mi pa tudi povedale, da si je moj pokojni stric zadnja leta rad kaj dobrega privoščil. Sicer ne bi bil toliko denarja dvignil na knjižice. Še celo zadnji teden pred svojo smrtjo je dal dvigniti tisoč kron.

To dejstvo me je spomnilo, da mora biti še denar pri hiši. Prebrskal sem vse kote in kotičke, toda našel nisem niti bora. Bog vé, če niso prišli mej tem, ko sem bil jaz iz doma, tatovi v hišo. Klical sem oskrbnico, da bi ji to stvar povedal. Čeprav sem si pa skoro pljuča izdrl, je vendar nisem prikladal. Pripomnim še, da je potem nikoli več videl nisem, čeprav bi jo bil rad vprašal po stričevi uri in

marsikateri drugi stvari, ki so izginile kakor kafa.

Zapuščinsko zadevo po svojem stricu sem izročil notarju in se odpeljal nazaj v Trst. Vrniti sem se pa moral še večkrat v svoj rojstni kraj zaradi te stvari.

Kakor sem izvedel pri notarju in sodniku, romali so mej tem zapuščinski spisi po mojem pokojnem stricu prav pogosto v Ljubljano. Bivša oskrbnica Neža Novinc je najbrž prepel, predno je za me izginila, raznesla po vsem svetu vsebino stričeve oporoke. Zakaj je to storila, ne vem. Zavaljo sebe tega gotovo ni storila. O tem sem prepričana.

Dejstvo pa je, da so romali spisi večkrat v Ljubljano in nazaj. Zahteval jih je sedaj ta odvetnik, sedaj zopet drugi. So pač posebno radovedni ljudje, ti odvetniki. Svojim spisom so pa prilagali pole papirja, imenovane pooblastila. Ta pooblastila so bila pa podpisana od raznih Kašmanov, Pokornov, Kalanov, Moharjev in drugih vinskih bratcev, katerih imena je zapisal moj pokojni stric v svojo oporoko.

Samo tvojega pooblastila, glavnika Ouselj Dagarin, ni bilo v sp-

sih in tega ti nisem pozabil. Pozabil ti nisem tega, čeprav si me po vrnitvi v domači kraj prvi pital z mojimi domačimi Babilonfarjevimi imenom.

Zapuščinska zadeva po pokojnem stricu se je razvijala brez vsakih večjih sitnosti. Le vinski bratci mojega pokojnega strica so me grdo gledali, kadar sem moral priti v domači kraj.

Ko je bila pa stvar po stricu urejena, sem pa sklenil ravnati po srcu pokojnega brata svojega očeta. V tistem brlogu, ki slovi po svojem kislem priimku in dobrem vinu hotel sem vzeti slovo od vinskih bratcev svojega strica in od svojega domačega kraja.

Naročil sem torej tam poštene zaloge za želedec in povabil tja vse še žive vinske bratce svojega pokojnega strica. Iz goše vlnudnosti povabil sem pa še prijatelja sodnika in notarja. Mislil sem si, bo bolj slovesno, če sta navzoča dva dostojanstvenika. Skodovati mi pa njuna navzočnost tudi ni mogla, če bi ti stričevi vinski bratci začeli govoriti o oni stričevi oporoki, ki jo sodišče ni hotelo priznati.

Nikakor pa nisem bil prepričan, da se bodo vinski bratci tudi odzvali mojemu povabilu. Toda pošteno sem se motil o tebi, žejna slovenska duša. Ko je prišla tista ura, ki sem jo označil v povabilu, ni manjkal noben vinski bratec pokojnega strica. Prav vsi so prišli in sicer s suhim požiralnikom in praznim želodcem, kakor sem se moral temeljito podučiti na račun svoje mošnje.

Možje so močo in trdo do dobra omlatili, to moram priznati. Ko so svoje jezike pošteno omočili, so se jim razvezali.

Hvalili so pokojnega Blaža Bogataja, ki je in ker je rad za vino dajal. Posebno so se spominjali zadnjega dne, ko je še sedel med njimi, živ in zdrav. Poudarjali so, da bi nihče ne bil mislil, da bo drugi dan že mrzel in mrtev, ker je tisti dan še tako lepo mlatil in udrihal po tistem obrekljivem potepuhu, ki so ga stekli in vrgli ven iz brloga.

Še celo meni so v lice odpustili bogato dedščino po stricu Blažu. Seveda ne takoj. Storili so to še le potem, ko sem jim obljubil, da bom hodil večkrat pogledat stričevo hišo in da jih bom vselej povabil na vino.

Ko sem poravnal račun za celo mizo, razšli smo se tudi prav prijetno. Račun je pa pričal, da imajo ti ljudje zdrave požiralnike in neizčrpne.

Ko sem bil že v veži, dal sem poklicati ven Dagarinovega Gustija. Spomnil sem se, da on edini zavoljo stričeve oporoke ni sitnaril po Ljubljani. Izkazal sem se mu hvaležnega za to s tem, da sem mu stisnil v roko dve lepi cesarski podobici za njegovega Gusteljčka in Nežiko.

Poklical sem zaeno še hišno gosposdino ter ji odrlil v roke večji bankovec z naročilom, da naj nosi, če so možje žejni, še vino na mizo.

Vidiš, tako oporoko je zapustil pokojni moj stric. Ker je imel prav za prav vendar le zlato srce, zato ga izpivja par kozarcev na njegovo zdravje. Bog živi, torej Blaža Bogataja! Da pa ne bo kake zamere, pa živi bog še vsa tisto dolgo mizo v brlogu s kislim priimom in sladkim vinom!

Odkrito sem se odzval ti zdravici. Ta zdravica pa ni bila zadnja, pač pa midva s Franom Bogatajem, ko sva zapuščala »Zelenega močerad«.

Čini odnosno hrvatsko - srbski koalicijski sebi je naravno, da oni žele biti izvrševalci stališča in misljenja večine sabora, kakor se je to izrazilo že v opetovanih izjavah. Prevzemši odgovornost v tem težkem času za posle dežele se naslanja vlada na podporo večine sabora, v onih vprašanjih, katera so najaktualnejša, sodi, da dobi podporo vsega sabora. Ogromno delo čaka vlado, ki je prišla do uprave po principu parlamentarne odgovornosti. S skorajšnjo predložitvijo osnove o indenniteti se bo mudila prilika, da v vseh podrobnostih označimo namere vlade.

Za danes označim samo v glavnih potezih naše stališče. Ta vlada hoče biti hrvatska in demokratska. Biti hrvatska znači pred vsem čuvati interese naše domovine, kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, biti demokratska znači na osnovi enakopravnosti v novo življenje prebuditi vse sile našega naroda v velikem cilju zagotovitve obstanka in napredka celokupnega hrvatskega naroda brez razlik imena.

Priznana je istina, da je vojna v celnem svetu prinesla jedno politično dominantno, ki nadkriljuje vsa druga vprašanja, to je demokratizacijo. Edino briga za vsakdanji kruh, briga za ljudsko prehrano zahteva prvo mesto našega delovanja in je ne smemo izpustiti iz vidika niti trenutka. A provizorija in demokratizacija to sta dva problema, ki dandanašnji vlada ta svet. Ako je kje veljala misel, da je vlada radi naroda in ne narod radi vlade, velja gotovo tukaj, ko treba, da potrebni člani naše družbe v današnji težki borbi dobe zatočišče in pomoč pri vladi. Naš seljak posebno mora vedeti, da so mu vrata vlade vedno odprta in da ga čaka tam ljubezen in razumevanje in resna volja pomagati mu. Birokratizem treba pobijati najenergичnejše.

Skozi orkan velike evropske vojne, skozi vse težkote in bedo, katere nosi s seboj vojna, skozi vse poročilne muke, s katerimi nova doba napoveduje svoj prihod, skozi vse dnevene izpremembe življenja, se kaže v vseh slojih prebivalstva na vseh mestih neomajna ljubezen našega naroda za svojega mladega patako v zvišenega kralja. Narod po svojem zdravem instinktu čuti, odkod pride konec njegovega težkega stanja. Prva beseda našega vzvišenega kralja je bila ona, katero so ponavljali tisoči njegovih podanikov, in ta je — mir! Stori mo vse, da do srečnega zaključka vzdrže tudi naši junaki in njihovi na domu pa bomo zadostili prvi in največji potrebi naše očetnjave v sedanji dobi.

Z demokratizacijo celokupnega javnega življenja naše domovine se ne izpolnjuje pri nas samo vojna zahteva, marveč stara potreba in želja hrvatskega naroda, ki pa se ni mogla oživitviti, ker se ni dovolj uvaževalo, da se ima politika našega naroda ravnati po načelih strogo ustavnih in strogo parlamentarnih. Zato, gosпода, ko smo izšli iz vrst večine sabora in ko smo prevzeli polno parlamentarno odgovornost, potrudi mo se proizvesti načela demokratizacije na vseh črtah brez rezerve in iskreno, kakor to zahteva sam princip, da ustvarimo večjo in lepšo narodno bodočnost. Po načelih splošnega, jednakega in tajnega glasovanja želimo osnovati bodoči volilni red. Splošna, jednaka in tajna pravica glasovanja je stara naša narodna zahteva in mislimo, da moremo v tem pogledu računati na podporo vsega visokega sabora. V to svrhu treba reforme onih zakonov, ki imajo služiti kot ustavne garancije za pravi izraz narodne volje.

V našem odnosu do Ogrske želimo, da se izražajo demokratski principi, da se posebej hrvatskega naroda, njegove politične individualnosti in njegovega teritorija štiti in z vsjo odločnostjo hočemo, da se zakon vrši, spoštujemo pravice kraljevine Hrvatske in se popravljajo, v kolikor so bile kršene. Čas pa je prinesel toliko zahtev in potreb po preureditvi, da se temu ne bodo mogli izogniti obojestranski faktorji. Od strani Ogrske se mora zahtevati razumevanje za našo državno pravno individualiteto in samo ako politični faktorji popolnoma proniknejo posebnost našega narodnega bitja, se bo našla pot in način, da se naš odnos z kraljevino Ogrsko v obojestranskem interesu postavi na modernemu demokratske temelje in s tem stori veliko delo konsolidacije naših političnih razmer.

V brezmejni ljubezni za naš narod kot popolni demokrat želim po svojih silah ustvariti in o-

lamentarno storiti, kar morem. Vse nedostatke mojega govora naj Vam nadomesti moja ljubezen za našega seljaka, našega delavca, vsakega našega človeka. Naučil sem se v življenju manj govoriti, več delati, pa zato sprejmite mojo skromno službo jednako iskreno kakor je od moje strani zamisljena našemu vzvišenemu kralju in naši hrvatski domovini.

Predlog za amnestijo.

Stjepan Radić vpraša vlado, ali hoče nemudoma podati predlog za pomilostenje vseh političnih kazencev, obsojenecv in interniranih na Hrvatskem v smislu polne in splošne amnestije, in ali hoče predlagati v amnestijo tudi atentatorja Jukića in Dojčića. V svojem utemeljevanju je izjavil Radić, da se je mnogo denunciralov v deželi. (Klici na desnici: Kdo je denunciral? — Wilder: Vsi Frankovci so denuncirali.) Glede Jukića in Dojčića pravi, da sta brezdvomno politična atentatorja. Jukić je delal po nalogu hrvatske mladine, Dojčić po nalogu ameriških Hrvatov, ki so se vsi borili proti komisarijatu. V času demokratizacije se mora popraviti, kar je baron Skerlec zamudil.

Izjave strank.

Dr. Mažuranić imenom hrvatsko - srbske koalicijske

izraža zaupanje banu, koalicijska je vedno delala v interesu naroda. Nova vlada daje garancije za, da se izlečijo narodne rane in ojačijo moči za nadaljnji razvitek.

Dr. grof Teodor Pejačević imenom izvenstranskih unionistov izraža zaupanje banu in ga bo podpiral.

Dr. Pavelić imenom Starčevićancev izjavi, da bi stranka pozdravila izjavo bana, ki naglašja demokratizacijo javnega življenja, ako bi poudarjanje demokratizacije ne izšlo s strani političnih faktorjev, ki so postavili bana na to mesto. Stranka je prepričana, da se v hrvatskem narodu ne more realizirati misel demokratizacije, dokler ne zmaga misel narodne samoodločbe. To bo toliko časa, dokler se bo naglašalo stališče zak. člena I. iz leta 1868. Stranka napoveduje vladi in večini najodločnejšo borbo v saboru in izven sabora.

Radić imenom kmečke stranke izjavlja, da nima zaupanja v vlado, ker se ban ni izjavil, da želi demokratizacijo kakor v Rusiji. Proti vladi se izrečeta tudi dr. Budisavljević in Pribežević. — Sledijo volitve v odbor.

ostane delavec in podjetnik na svojem mestu, da stori vsak svojo patriotično dolžnost in tako olajša boleči proces zopetne oživitve ruske industrije na novih temeljih.

Ukrajinski vojak v Kijevu.

Stockholm, 12. julija. (Kor. ur.) »Stockholms Tidningen« poročajo iz Haparande: Čete iz Ukrajine so se branile udeležiti se ofenzive Kerenjskega; 5000 vojakov je zasedlo glavni kolodvor ter so poskušali pregovoriti druge vojske, da se branijo tudi oditi na fronto.

Bern, 12. julija. Ruska provizorična vlada je v zvezi z ukrajinskimi željami sklenila: »Ukrajinske rade« ni mogoče smatrati za izraz prave volje Ukrajincev, ker se ni ustanovila na podlagi splošnih volitev. Provizorična vlada smatra, da ni nikako zakonodajno nastopanje glede neodvisnosti Ukrajine umestno. Ustanovitve ukrajinskih vojnih enot se da izvesti v mejah, določenih od vojnega ministra Kerenjskega. Provizorična vlada pa priznava narodne posebnosti in posebne življenske pogoje v Ukrajini, vendar pa izjavlja, da more bodoči ustroj Ukrajine v polnem obsegu določiti in izvesti le ustavodajni zbor.

Demokratiziranje ruske vojske.

Stockholm, 12. julija. (Kor. urad.) Glasom poročil ruskih listov, je odredil vojni minister, da dobe vojaki za posebno junaške čine doslej samo za častnike določeni red sv. Jurja ter se imenujejo obenem za podporočnike.

Petrograd, 12. julija. (Kor. urad.) Z ozirom na novo ureditev ruske vojske po demokratskih načelih, je sklenila provizorična vlada, ustanoviti poleg vsakega vrhovnega poveljnika mesto vojaškega komisarja vlade, ki ga imenuje ta sporazumno z vrhovnim poveljnikom. Ti komisarji bodo po navodilih vojnega ministra pripomogli da se na tak način rešijo vsa v vojski in mornarici nastala politična vprašanja in bodo storili delo vojnih odsekov enotno.

Finski kmetje.

Stockholm, 12. julija. Finski listi opisujejo boj, ki se je vršil med finskimi kmeti in ruskimi vojniki v Heröju. Zmagali so kmetje. Ti so čakali v zasedi tako dolgo, da so vojaki izstrelili vso municijo ter so nato napadli Ruse, od katerih so jih ubili ali ranili petdeset.

Vojna z Italijo.

Italijanski letalski napad na Idrijo. Iz vojnoporočevalskega stana: Dne 8. t. m. ob pol 3. popoldne se je pojavila italijanska letalska skupina 3 Capronijev in 1 Nieuportskega bojnega letala nad Idrijo in je vrгла okoli 20 bomb. Pet hiš je bilo zadetih. V vojaško bolnico je vdaril velik kos kamna in mnogo šip je bilo razbitih vsled bombe, ki je padla v bližini na tla. Ranjen ni bil noben človek. Materijalna škoda, katero je vtrpelo pet hiš, je znatna, dočim rudniški objekti niso bili poškodovani. »Agenzia Stefani« pa razširja vest, da je bila v Idriji uničena električna centrala rudniških naprav in jedno poslopje severno nabiralnice in da je izbruhnilo več požarov. Te izmišljene trditve dokazujejo namene, katere je zasledovalo italijansko armadno vodstvo z zračnim napadom.

Cedad. V revanšo za Idrijo so poleteli naši letalci čez italijanske črte ob Kanalsko - Tolminskem odseku in bombardirali mestce Cedad, ki je važna postojanka Italijanov v zaledju za kanalsko in tolminsko - kobariško stran fronte. Cedad ali Staro mesto, Cividade po italijansko, je iztočišče beneških Slovencev proti Vidmu (Udine). V Cedadu se čuje slovenskega govora in je poln slovenskega življa. Pri vprašanju železniških zvez med Avstrijo in Italijo je prihajal v poštev Cedad in sicer se je projektiralo zvezo s Kanalom po dolgem predoru iz ravnine pri Cedadu. Italijansko uradno poročilo se hudeje radi napada na Cedad, češ, da ni bilo vojaških vzrokov. Ali bili so vojaški vzroki, ker je Cedad, kakor jasno iz zemljevida, važna zaledna italijanska vojaška postojanka, naši letalci pa tudi ne ostajajo dolžni, marveč radi Italijanom takoj povrnejo njihove vpadne. In pošteno so jim vrtili njihov vpad na Idrijo.

Proti Cadorni je precej hudo grmelo v italijanski poslanski zbornici. Ljut bobnajoči ogenj so naperili nanj razni govorniki, ne le socialisti, ampak pripadniki tudi drugih skupin, takih, ki se sicer precej ogrevajo za vojno, ki pa z žalostjo vidijo, kako vedno višje raste trnje italijanskih neuspehov, kjer so pričakovali krasen lov. Govorniki so šibali Cadornovo vojevanje, pa tudi zadeve preskrbe armade, zdravstva, postopanja z vojniki itd. Stari Boselli se je trudil z vsem naporom, da bi

razveljavil očitke, vržene proti Cadorni, toda to se mu ni posrečilo.

Italija in ruska ofenziva. V Italiji so vzbudile ogromne izgube Rusov v sedanji ofenzivi strašno potrost, razočaranje in veliko skrb. V Italiji so mislili na sploh, da centralne države so odmaknile večji del svojih čet z vzhodne fronte vsled toliko časa trajajočega nedelovanja ruske armade, toda kruto so se varali. Močni avstrijski in nemški udarci proti Brusilovi armadi so presenetili Italijane in s skrbjo mislijo na Goriško in južno Tirolsko. V italijanski zbornici je bilo ogromno veselje, ko je došla brzobjavka o novi ruski defenzivi in italijansko armadno vodstvo se je pripravljalo na novo ofenzivo — sedaj pa tako presečenec.

Italijanske oficirske izgube. Po neki privatni statistiki so izgubili Italijani od izbruha vojne do 31. maja t. l. mrtvih: 15 generalov, 147 polkovnikov in podpolkovnikov, 234 majorjev, 1229 stotnikov, 10.280 nadporočnikov in 3904 poročnike. V času od 1. do 30. junija t. l. je padlo: 1 general, 7 polkovnikov in podpolkovnikov, 6 majorjev, 66 stotnikov, 192 nadporočnikov in 206 poročnikov.

Italijanske fantazije. Iz vojnoporočevalskega stana: »Messagero« je poročal iz Zeneve nazvedno iz avstro-ogrškega vira, da je bila povodom zadnjega letalskega napada na Pulj ena oklopna ladja zadeta in porušena. O tem odličnem činu italijanskega orožja v Avstro-Ogrski seveda nihče nič ne ve. To je umevno tudi, kajti že meseci in meseci ni bilo nikakega italijanskega napada na Pulj. Sprejem, ki so ga bile doživle italijanske letalske skupine v Pulju, jim je najbrže popolnoma zagrenil veselje, da bi se zopet tam pokazale. Morda pa je bil ukazani italijanskim letalcem polet na Pulj, ali letalci niso izvršili napada, pa so vrgli svoje bombe v varni razdalji na avstro-ogrške ladje v morju se nahajajoče. Na drug način se ne dajo razlagati tako konstruirana poročila. Inozemstvo pa sodi take-le italijanske vesti, kakor zaslužijo.

Boj med patruljami v kotlini Laghi.

Dunaj, 11. julija. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Italijansko uradno poročilo 24. junija pravi: V noči na 23. junija se je vnela vzhodno Laghi v Posini med enim naših izvidnih oddelkov in močno sovražno četo praska, pri čemur je bila slednja prisiljena, da se je umaknila. Nasproti temu se ugotavlja: Zjutraj zgodaj dne 23. junija se je bližala neka sovražna patrulja eni naših poljskih straž v kotlini Laghi. Pozorni mali oddelki je sprejel Italijane z ročnimi granatami, nakar je sovražna patrulja kar najhitreje zbežala. Stirje izmed teh, ki so bili prepočasni, so bili vjeti. Po izjavah italijanskih vjetnikov je poveljnik tamkajšnjega oddelka častihlepen, od vojaške oblasti kaznovan častnik, ki se poslužuje vseh sredstev, da bi se rehabilitiral. Raditega je bilo tudi insceniranih več podjetij, za katera niso bili vneti ne častniki, ne moštvo. Tako tudi 23. junija zjutraj. En stotnik, dva poročnika in 160 mož je imelo na široki fronti izvesti sunek na avstro - ogrske črte in napraviti vjetnikov. Usoda tega oddelka pa je bila ravnoakr opisana.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. julija. V dolini Travignolo smo zavrnili z energičnim protinapadom neki sovražni oddelki, kateremu se je bilo tekom noči posrečilo, vdreti nenadno v jedno naših izpostavljenih pozicij na drugem vrhu Colbricon. Na ostali fronti se je omejevalo bojno delovanje na manj ljute začasne artiljerijske akcije.

Bissolatti in Sonnino na političnem potovanju.

Iz Milana se poroča, da sta Bissolatti in Sonnino zapustila Rim in šla na politično potovanje po deželi. Govorila bosta na shodih o vojnem vprašanju.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Vojni izdatki Italije. — Proti separatnemu miru.

Curih, 12. julija. (Kor. urad.) V današnji seji italijanske poslanske zbornice so se zavzemali mnogi poslanci v okvirju razprave budgetnega provizorija za odpravo bede v Sardiniji, Siciliji in južnotalijanskih in jadranskih provincah. Za slednje se je zahtevala tudi energičnejša obramba sovražnih zračnih napadov. Zakladni minister C a r c a n o je omenjal nastali vojni izdatki Italije, ki so znašali v maju 1250 milijonov. Poslanec C i c o t t i je izjavil, da Italija ne sme vzeti nase sramote separatnega miru.

Vojni kredit 8 milijard.

»Secolo« poroča iz Rima: Vlada je predložila zbornici novo zahtevo kredita 8 milijard lir za nadaljevanje vojne.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 13. julija. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V zapadni Romuniji in pri armadni fronti generalobersta nadvojvode Jožefa živahno sovražno izvidno delovanje.

V poziciji ob Lomnici smo zavrnili več ruskih sunkov.

V Voliniji so izzvali naši izvidni oddelki mestoma živahne praske.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Sej generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestol.

Ruprehta Bavarskega.

Na flandrski fronti in na fronti pri Artoisu v več odsekih pri dobrem razgledu močen strelski boj. Sovražne sunke vzhodno od Nieuporta, jugovzhodno od Ypresa, pri Hulluchu in južno od Scarpe smo zavrnili.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Zopet je bilo bojno delovanje artiljerije v zapadni Champagni zelo stopnjevano. Tudi na levem bregu Mose je dosegel ogenj zvečer veliko silo. Ob višini 304 so zavzele napadalne čete v odločnem napadu od sovražnika dne 8. t. m. nazaj zavzete järke. Posadko so pobile, del odpeljale v vjetništvo. V bojih dne 28. junija od nas zavzete pozicije v širini 4 km so s predpoljem vred zopet popolnoma v naših rokah. Kljub silnemu protučinovanju nam je prinesel izvidni sunek pri Prunayu vjete in plen.

Armadna fronta general-feldmaršala vojvode Albrehta Württemberskega.

Položaj neizpremenjen.

V številnih bojih v zraku so izgubili nasprotniki 17 letal, 2 nadaljni letali vsled obrambnega ognja. Nadporočnik vitez Tutschuck, ki je 12. t. m. strmoglavil dva letalca, je dosegel s tem, da je zbil privezni balon, 16. zmago v zraku.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Ob Dvini, pri Smorgonu in ob Ščari je bilo bojno delovanje živahno. Tudi zapadno od Lucka je začasno oživilo vsled lastnih izvidnih sunkov. Južno od Dnjestra so se razbili ruski napadi na več točkah črte ob Lomnici.

Na fronti nadvojvode Jožefa in pri armadni skupini general-feldmaršala v. Mackensena so po močnem ognju na več točkah prodrli sovražni izvidni oddelki proti našim pozicijam. Roysod smo jih zavrnili.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Vzhodno od Nidže planine je izzval uspešen bolgarski sunek krajeve protinapade Srbov. Razbili so se z izgubami.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Ruska ofenziva.

NAŠE VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 13. julija. (Koresp. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo dne 13. julija zvečer:

Južno od Kaluša boji krajevene narave.

Severno od Dnjestra je artiljerijsko delovanje oživilo.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 13. julija. (Koresp. urad.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan dne 13. julija zvečer:

Živahni boj topov in pušk v zapadni Champagni traja.

Na vzhodu se je streljanje topov in pušk med Zloto Lipo in Narajovko oživilo.

Južno od Dnjestra je položaj ob malih bojih južno od Kaluša neizpremenjen.

RUSKO URADNO POROČILO.

9. julija. Kavkaška fronta. Pod pritiskom Turkov so naše čete zapustile Pendžavin. Hanikin in Kasr i Štrin, ko so jih imele naše najsprejane izvidne čete zasedene, niso tudi pod pritiskom Turkov opustili.

10. julija. Zapadna fronta.

Južno od Brzezanov močen artiljerijski dvoboj. V smeri na Dolino so nadaljevale čete generala Kornilova dne 9. t. m. v pokrajini zapadno v od Stanislavova svojo ofenzivo. Najbolj trdovratni in najbolj krvavi boji so se razvili na cesti v Halič v smeri na vasi Houtzousko, Pacikow in Pawelce. V ulicah te vasi je prišlo do borbe, ki se je končala s popolnim porazom nasprotnika. Proti večeru so dospale naše čete do reke Lukavice, ko so zasedle vasi Victorow, Majdan, Houtzousko in Pacykow. Sovražnik se umika proti reki Lomnici. Tekom bojev dne 9. t. m. smo vjeli 1000 avstro-ogrskih in nemških vojakov, vplenili 3 poljske tope, mnogo topov za strelske järke, strojnih pušk in velike množine tehničnega in vojnega materijala. Naše čete so se držale brez primerno hrabro. Častniki so bili povsod spredaj. Tako smo v dveh ofenzivnih dneh zapadno od Stanislavova vgnoli so vrazne pozicije na širini 20 vrst in v globini 4 do 10 vrst. Na ostali fronti ogobj pušk in delovanje letalcev. — Romunska in kavkaška fronta. Položaj je neizpremenjen.

Kerenjskega poziv.

Ženeva, 10. julija. Pariški listi poročajo iz Petrograda, da je Kerenjski izdal dnevno povelje, v katerem zahteva poostrevo discipline, ker se mora ofenziva nadaljevati.

Poldrug milijona Rusov v boju.

Curih, 12. julija. »Secolo« poroča iz Petrograda: Bitka v Galiciji je zamisljena kot odločilna bitka za Rusijo. Skoro poldrug milijon Rusov stoji v boju na fronti.

Ruskim delavcem.

Petrograd, 11. julija. (Kor. ur.) Delavski minister Skobelev je izdal na delavce poziv, v katerem spominja na kritični položaj industrije, v kateri jo je spravil stari režim, ter izjavlja, da stori provizorična vlada vse, da oživi gospodarsko življenje naroda in se prepriči obubožanje naroda, ki bi bilo neizogibno, če sedanje stanje traja. Minister pa misli, da bi bil trud vlade zaman, če ostanejo delavci brezbržni ter odrekajo svojo mogočno podporo. Minister pravi, da zahtevajo interesi revolucije, da

Z ostalih bojišč.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

11. julija popoldne. Precej živahen artiljerijski boj severno od Jouyja, v okolici Sapienuefa in v Champagni. Zavrtili smo dva nenadna napada na naše male pozicije. Sovražnik je pustil vjete v naših rokah. Na levem bregu Mose je ostalo artiljerijsko delovanje zelo živahno v odseku višine 304. V Woevru so izvršili Nemci napad na naše pozicije severno od Flireya. Po živahnem boju smo vrgli sovražnika popolnoma iz kosa strelskega jarka, v katerem se je bil ustalil. Z ostalih front ničesar poročati.

Belgijsko uradno poročilo.

11. julija. Čez noč so nadaljevali Nemci obstreljevanje Furnesa. Danes običajna artiljerijska podvzeta na vsej fronti, zlasti pred Dixmuidom, Ramscapellom in Hetsasom.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

11. julija. Po zelo močni štiriindvajseturni artiljerijski pripravi je izvršil sovražnik včeraj zvečer odločen napad na naše pozicije ob fronti pri Nieuportu. V sled zbranega sovražnega topovskega ognja so bile utrbe v odseku ob nasipih v bližini obali izravnane, odsek sam pa je bil odrezan, ker so bili mostovi čez Ysero razdejani. Sovražnik je vdrl v naše pozicije na fronti 1400 jardov in v globini 600 jardov ter je dospel na desni breg Ysere v bližini obali. Pri Lombartzydu smo sovražnika, ki je bil za nekaj časa zasedel naše sprednje pozicije, vrgli v njegove jarke nazaj.

Hindenburgovo zaupanje.

Vratislava, 13. julija. General-feldmaršal v. Hindenburg je poslal predsedstvu in zaupnikom šlezjskega okrajnega združenja neodvisnega odseka za nemški mir ta - le odgovor na pozdrav: Srčna hvala za prisego neomajne ljubezni in zvestobe do cesarja, kralja in domovine. Težak je čas, a zmaga gotova.

Odstop državnega tajnika za Indijo.

London, 12. julija. (Kor. urad.) Državni tajnik za Indijo Chamberlain je sporočil zvečer med debato v poslanski zbornici o dogodkih v Mezopotamiji, da odstopi.

Grško - srbska pogodba.

Atene, 11. julija. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: Kakor poroča »Kairi«, trajajo razgovori med grško in srbsko vlado glede obnove pogodbe med obema deželama. Pogodba naj se podaljša ter naj se zveza med Grško in Srbijo še poglobi.

Francoska vojaška misija na Grškem.

Pariz, 12. julija. Grška vlada je sklenila, poveriti francoski vojaški misiji organizacijo armade ter je postavila v dispozicijo 8 generalov in 126 višjih častnikov.

Srbska zarota.

Lugano, 12. julija. »Corriere della sera« poroča o komplotu v srbskem častniškem zboru. Zarota si je dala ime »Enotnost ali smrt«. Voditelji so bili vsi še živeči zarotniki proti kralju Aleksandru in Dragi Mašin. Zavzemali so se za odstop Srbije od entente in za sporazum z Avstro-Ogrsko.

Napad na Carigrad.

London, 12. julija. (Kor. urad.) Reuter. Admiraliteta sporoča: Pod-admiral vzhodnega Sredozemskega morja poroča: Mornariški letalci so z uspehom napadli v ponedeljek ponoči pred Carigradom ležeče nemško-turško brodogradje. Ko so našli ladjo »Göben«, ki je bila obdana od vojnih ladij in podmorskih čolnov, so jo napadli z višine 800 čevljev ter zadeli njo in druge ladje v bližini. Na ladji je prišlo do hudih eksplozij in požarov. Letalci so napadli tudi vojno ministrstvo in je zadeli. Zdi se, da je bil sovražnik popolnoma presenetjen, obrambne baterije so namreč začele streljati šele, ko so bile bombe že vržene. Letalci so se vrnili v dobrem stanju.

(K temu pripominja Wolffov urad: Z merodajnega mesta izvemo, da sta ostala »Göben« in vojno ministrstvo nepoškodovani, kakor tudi tam ležeči podmorski čolni. Samo neka torpedovka je bila od bombe poškodovana.

Nevtralcii in Amerika.

Rotterdam, 12. julija. (Kor. ur.) Kakor poroča »Nieuwe Rotterdam Courant«, poročajo »Daily News« iz

Washingtona: Vse evropske nevtralne države, izvzemši Švico, so priglasile proteste proti ameriški izvozni prepovedi. Vlada pa vztraja pri sklepu, da ne sme iti nobena še tako majhna količina živil in nobena tona vojnega materiala iz nevtralnih držav v Nemčijo. Samo, če se nevtralcii v pogodbah zavežejo, da bodo izpolnjevali te pogoje, se bo izvozna prepoved ublažila.

Stockholm, 12. julija. (Kor. urad.) Vesti iz Washingtona glede namernih prisilnih korakov proti Švedski provzročajo v švedskem časopisju ogorčene proteste. Večina stockholmskih listov dokazuje, da so dolžne glede švedskega izvoza v Nemčijo neupravičene.

Amerika in tuje premoženje ter tuji patentii.

Rotterdam, 13. julija. Ameriška vlada je odredila, kakor se poroča iz Washingtona, zaplenbo vseh patentov in premoženja sovražnih podnikov.

Demisija Bethmann-Hollwega sprejeta.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Državni kanceler v. Bethmann-Hollweg je svojodemisijsko prošnjo obnovil in cesar je demisijo sprejel.

Vodstvo poslov državnega kancelerja je bajeprevzel pruski minister notranjih zadev Löbell.

Državni zbor se je danes po pomembni debati odgodil. Predsednik si je izposil pooblastilo, da sme prihodnjo sejo sam sklicati. Najbrže se bo vršila prihodnja seja v sredo ali četrtek. Do takrat bo baje mogoče rešiti vsega vprašanja.

Zadnji povod za preokret v krizi je dal včeraj z vsemi glasovi proti 4 glasovom storjeni sklep narodnih liberalcev, češ, da ta frakcija ne smatra krize za rešene, dokler ostane Bethmann na svojem mestu. Frakcija vidi v njem oviro za sklep miru. Samo en mož more najti pot iz sedanje krize. V pismu šefu cesarjevega civilnega kabineta v. Valentinija, je sporočila frakcija cesarju ta svoj sklep. Enak sklep je storil tudi centrum.

V današnje sejo glavnega odseka kanceler ni več prišel, nakar se je odsek odgodil.

Poziv Hindenburga in Ludendorffa k cesarju je v zvezi s krizo. Pričakuje se neposredno sporazum teh dveh s strankarskimi voditelji.

Za nasledstvo Bülowa na kancerskem mestu se zavzema zlasti veleindustrija, socialni - demokrati pa so vložili proti temu svoj veto. Poleg imena kneza Bülowa se imenujejo še druga imena, tako zlasti generala Ludendorff in v. Gallwitz.

Hindenburg je povabil voditelje strank k sebi ter so zvečer voditelji poročali o tej konferenci svojim frakcijam.

Hindenburg in Ludendorff v Berlinu.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Na cesarjevo povelje je dospel general-feldmaršal v. Hindenburg s prvimi general-kvartir-mojstvom v. Ludendorffom danes popoldne v Berlinu.

Politična debata odgodena. — Nova mirovna formula.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Konvent seniorov državnega zbora se je sporazumel, da pooblasti predsednika, da sam skliče prihodnjo sejo državnega zbora, ki pa se naj ne vrši pred prihodnjim četrtkom. S tem je konvent seniorov upošteval nejasni položaj politične situacije ter odgodil debato o vprašanju o zunanjih in notranjih politikah.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.)

»Berliner Zeitung am Mittag« demantira kategorično vest nekaterih jutranjih listov, da se je pojavila nova mirovna formula, ki da jo je sprejel tudi centrum. List zatrjuje z vso odločnostjo, da se stranke večine strogo drže stare mirovne formule.

Pred odstopom.

Berolin, 12. julija. V Berlinu je bila razširjena vest, da se je dunajska vlada zavzela za Bethmann - Hollwega ter izjavila, da smatra odstop državnega kancelerja za usodepolen in da pa bi ne bila zadovoljna s knezom Bülowom kot njegovim naslednikom. »Lokalanzeiger« pravi, da je bila ta brzojavka samo Bethmannov manevar. List vpraša: Kaj bi bila storila avstrijska vlada, če bi bili mi skušali vplivati na imenovanje visokih avstrijskih uradnikov? Nadalje očitata list Bethmannu, da je popolnoma odvisen od dunajskega kabineta.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Kakor poročajo razni listi, je baje nemški cesarjevič pri svojih razgovorih z voditelji strank naglašal, da si hoče na željo svojega očeta sam ustvariti sodbo o Bethmannovi politiki.

Berolin, 13. julija. V plenarni seji nemškega državnega zbora se je drugo branje zakonskih načrtov o skrbih za vojne vjetnike in o obnovitvi nemškega trgovskega brodogradje odstavilo z dnevnega reda, da dobe frakcije čas, zavzeti stališče napram tem vprašanjem.

Proračunski odsek je zboroval ob nenavzočnosti državnega kancelerja, pač pa so bili navzoči državni tajniki. Tudi proračunski odsek se je za nedoločen čas odgodil, ker politični položaj ni tako razjasnjen, da bi mogla vlada zavzeti stališče napram višjim vprašanjem.

Vtisk na Francoskem.

Curij, 13. julija. Painlevé je izjavil v odseku zbornice na vprašanje Renaudela, da notranji dogodki v Nemčiji še ne pripuščajo upanja na pospešitev miru. Francoska se ne bojuje za politično osvoboditev Nemčije, marveč da dobi nazaj iztrgane provincije.

Nova konferenca v Stockholm.

Kodanj, 11. julija. Iz Stockholma poročajo: Ruski delavski in vojaški sovjet sklicuje mednarodno socialistično konferenco v Stockholm za avgust 1917.

Dnevni red te konference je določen tako - le: Svetovna vojna in sredstva za hitri konec vojne. Poziv na to konferenco se bo razposlal danes socialističnim strankam vseh dežel. Ruski odposlanci se odpeljejo sedaj v London, Pariz, Rim, da osebno povabijo na konferenco socialistične stranke entente.

Stockholm, 11. julija. Zimmerwaldska konferenca je sklicana za 3. avgust v Stockholm z ozirom na to, da se bo vršila mednarodna konferenca sredi avgusta.

Mirovni predlog italijanskih socialistov.

Zbornici podani mirovni predlog socialistov se glasi:

Zbornica je prepričana, da svetovna vojna radi raztegnitve in izpopolnitve ofenzivnih in defenzivnih sistemov doslej ni prišla do odločitve, ki bi jo v tudi ne pride, da nadalje sloni upanje na poraz sovražnikov vsled izstradanja na prevari, da končno trpljenje nižjih ljudskih slojev raste do neskončnosti. Zbornica je mnenja, da naj italijanska vlada z ozirom na cilje, dokumentirane obvojni napovedi, na vojaško situacijo, na gospodarske razmere in tudi z ozirom na srčno željo večine italijanskega naroda v prepričanih vseh narodov pritisne močno na alirane države, da bi se omogočil takojšnji mir.

Politične vesti.

— Kranjski poslanci S. L. S. in volitve v delegacije. Pod tem naslovom poroča »Slovenec«: Dunaj, 12. julija 1917. Z ozirom na uvodno vest v »Slovenec« z dne 10. t. m. pod naslovom »Kam smo prišli?« smo od avtoritativne strani pooblaščenih izjaviti, da one novice za »Slovenski Narod« niso poslane, ne pisane, ne na katerikoli bodinačin inspiriral — noben poslanec S. L. S. Tudi v stvarnem oziru ona »Narodova« vest popolnoma ne odgovarja resnici. Vsled tega odpadejo vsi sklepi, domneve in rekriminacije v »Slovenec« z dne 10. t. m. (Prvi del te vesti potrjuje mo. v stvarnem oziru pa moramo izjaviti, da je bilo naše poročilo povsem točno. Op. ur.)

— Sunt certi denique fines! Pod tem naslovom se oglašja »N. Fr. Pr.« neki grof Terlag. Član gosposke zbornice, (sedaj se čuti že vsak izmed »gospodov« poklicanega slediti slavemu vzoru grofa Thun - Salma) proti slovanskim deklaracijam. Avstrija in Nemčija imate itak vse demokratske naprave in narodi uživajo v Avstriji največjo svobodo. Stoletja so pretekla, odkar so se sebi v korist in bran grupirali okoli nemškega centra: to je sicer povzročilo, da ima nemški jezik odličnejšo pozicijo, kar pa nima seveda ničesar opraviti z zatiranjem narodov. Sedaj se naj ta država, na katere ustroj grof Terlag ne vidi najmanjše hibe, dvigne s tečaja! Klici po novi orientaciji so bogme le posledice sovražnikovih našepetavanj. In avstrijska vlada pusti, da se razpravlja o »avstrijskem vprašanju«, ki sploh ne eksistira! Kje je močna vlada, ki bo zaklicala Čehom, Jugoslovonom in drugim mogočni stoj? Reforma ustave sedaj sploh ni mogoča, Avstrija naj to zadevo reši v svojem smislu po zadobljeni konečni zmagi. Ker pa se v parlamentu že enkrat o tem vprašanju razpravlja; naj se ustavnemu odseku naloži, da izdela v določenem času primeren elaborat. Ako tega ne more, naj se afera odgodi na čas po miru in državni zbor naj pusti nacionalne prepire ter se posveti stvarnemu delu. — Moč, in

je to napisal, je kakor rečeno član gosposke zbornice, kateri pripada tudi Moric Benedikt, v katerega listu so ta državniška razmotrivanja objavljena.

— O znanem nemškem publicistu Maksimilijanu Hardenu razpravljajo te dni zopet razni nemški listi. Njegova revija »Zukunft« je bila sedaj zopet ustavljena in Harden sam kot pisar poklican v vojaško službo. Maksimilijan Harden, ki je danes 53 let star, je rodom Poljak, piše se po očetu Witkowski. Stari Witkowski je bil tovarnar v Poznanjsku in August Bebel pravi o njem, da je bil dober demokrat. Mladi Witkowski je šel najprvo h gledališču, kjer si je nadel ime Harden. Kot igralec pa ni imel sreče in postal je žurnalist. V dobi konflikta med Bismarckom in cesarjem Viljemom (1890) si je s svojim spretnim peresom pridobil naklonjenost »bivšega železnega kancelerja«. Postal je Bismarckov politični zaupnik, kar je bilo tudi izvrstno agitacijsko sredstvo za njegovo »Zukunft«. V zadnjih letih je Hardenova slava že zelo zatemela.

— Bolgari in Madjari. Znano je, da so v zadnjih časih izvestni madjarski politiki in zgodovinarji začeli dokazovati, da v Madjarih in Bolgarih teče ista kri. Sedaj pa je bolgarski profesor in rektor vseučilišča v Sofiji, dr. J. Georgov, nastopil v »Pester Lloyd« proti tej teoriji ter protestuje proti krvnemu sorodstvu z Madjari. Dokazuje, da so Bolgari čisto slovansko plemo. Jako značilna so ta izvajanja bolgarskega profesorja: Pa naj so Bolgari tudi slovanski narod, vendar ni v njih trdne slovanske solidarnosti, prežeti so z močnim bolgarskim čutstvom in so zato tudi smatrali Srbe za svoje najhujše sovražnike! Georgov je tudi uverjen, da čut solidarnosti interesov z Madjari postaja v bolgarskem narodu vedno močnejši.

Neplemenita gonja?

Na razna razkritja o dosedaj nepojasnjeni vlogi, ki jo igra v zadnjem času kranjski deželni glavar posl. dr. Ivan Šusteršič v naši narodni politiki, je odgovoril sobotni »Slovenec« s posebnim člankom, v katerem označuje ta razkritja kot »neplemenito sistematično gonjo proti načelniku S. L. S., tedaj v bistvu zoper stranko samo«.

Ta trditev je napačna in poziv jugoslovanskemu časopisju, da naj ne služi »za odločke neplemenitih osebnih strasti« ne zadene niti nas, niti drugih jugoslovanskih listov, ki so razpravljali o Šusteršičevi zadevi.

Ako nas »Slov.« opozarja, da je S. L. S., kakor vse naše stranke, katerih zastopniki so podpisali dunajsko deklaracijo, bistveni del jugoslovanskega jedinstva, moramo izjaviti, da se tega dejstva povsem zavedamo; zavedamo pa se tudi konsekvenc, ki iz njega sledijo. Kajti baš radi tega, ker hočemo biti v delu za bodočnost našega naroda vsi edini in ker smo pri tem delu navezani drug na drugega, imamo pravico in moralno dolžnost, da opozarjamo na dogodke in pojave, ki so na kvar naši deklaracijski politiki in to tem bolj, ako je v nje zapleten mož, ki je vsaj formalno še voditelj S. L. S.

Samo zato smo navedli nekatera konkretna dejstva, ki nas navdajo z upravičeno skrbjo, da politična dejanja kranjskega deželnega glavarja niso v skladu z našimi skupnimi narodnimi interesi, za katere se bori po svojih zastopnikih tudi S. L. S. Hoteli smo doseči, da se vloga, ki jo igra dr. Šusteršič, pojasni in da se vzemirjena javnost zopet pomiri. Baš v tem oziru pa je »Slovenec« članek vse narodne kroge (ne le napredne) hudo razočaral. V razkritjih so bila navedena konkretna fakta — toda teh se je oficijelni branitelj dr. Šusteršiča skrbno izognil, izvzemši afero dr. Šusteršičeve brzojavke grofu Zichyu. »Slovenec« podurja, da je navada med olikanimi znanci, da si eden drugemu čestitajo, če jih doleti kaj veselja. Gotovo. Toda imenovanje grofa Zichya ni bil morda vesel rodbinski ali osebni dogodek, advancement ali uspeh načelnika madžarske ljudske stranke, temveč je bil političen dogodek kot eksohen. Imenovanje grofa Zichya je bilo znamenje, da se pripravljala madžarska vlada na novi kurz proti Hrvatski. Punctum saliens je ta, da je madžarski šovinist postal hrvatski minister. Ali je mogel in smel načelnik jugoslovanske stranke, ki je podpisala dunajsko deklaracijo, to prezreti?

V ostalem — to je eden slučaj. Dr. Šusteršiču pa se je očitalo več, mnogo več. In na ta očitanja »Slovenec« — ne odgovarja.

Poudarjali smo, da je branitelj kranjskega deželnega glavarja vse narodne kroge razočaral. Dokaz temu niso le deloma prav živahni odgovori v časopisju, ki zastopa načela

S. L. S., temveč tudi cela vrsta dopisov, ki smo jih tekom tedna prejeli. In ne le od naprednjakov.

V naslednjem navajamo, kar je v raznih dopisih in člankih stvarnega, preostre ali osebne očitke smo črtali. Pristaša S. L. S. nam piše z dežele: Spor med drjem Šusteršičem in drjem Krekom je sicer naša notranja zadeva, toda trditev »Slovenec« članka, da so očitki na adresu dr. Šusteršiča sistematična gonja proti načelniku naše stranke, to pa samo zato, ker je načelnik te stranke, tedaj v bistvu zoper stranko samo ne sme ostati brez odgovora. Ta stavek, kliče v boj in na bran celo stranko, ki naj je istovetna z načelnikom. Ako je torej načelnik stranke stranka sama in narobe je torej strankino delovanje delovanje načelnika, so torej načelnikovi grehi grehi stranke, strankine zasluge zasluge načelnika. Potemtakem je stranka čestitala ogrskemu grofu in hotela poslati udanostno izjavo v Berlin, o kateri piše ogorčeno celovski »Mir«. Slovenski javnosti bodi povedano, da ogromna večina stranke tako zoprno brezmislno odklanja.

V istem smislu nam pišejo s Koroškega: Popolnoma nedopustno je, da se dr. Šusteršič na tak način skriva za stranko. Kdo je Slovenska Ljudska Stranka? Ali je dr. Šusteršič ali večina, ki je proti njemu in ki je, kolikor vidimo in slišimo, predmet raznih persekucij gospoda deželnega glavarja? Da bi se tudi tu zakrivala resnica v teh važnih dneh, ne sme trpeti noben pošten Slovenec.

Narodni politik s Štajerske pravi v daljšem dopisu m. dr.: V »Slovenec« čitam tudi sledeči stavek: »Da je pri tem (pri položitvi temeljev jugoslovanske edinstva) odlično in iniciativno pomagal načelnik S. L. S., je samo po sebi umevno, ker je njegov svet za ogromno večino naše S. L. S. merodajen.« Da, pravilno bi moralo tako biti, a ni. Kakšna iniciativa je bila laško jesen oni članek g. načelnika »S. L. S.«, ki je preciziral pogoje za skupno delo, je še vsakemu Slovenecu dobro v spominu. In koliko dela je imelo drugo slovensko časopisje, da je dobro osvetlilo ponižujoče namere dotičnega članka, tega tudi ne bomo pozabili. Resnica pa je ta-le: »Jugoslovanski klub« je nastal, ker so drugi možje čutili potrebo po njem, je nastal, ker so drugi zastopniki ljudstva vedeli, kaj je danes sveta naloga narodnega zastopstva.

Izmed časopisnih glasov naj navedemo predvsem izvajanja celovskega »Mira«, ki piše:

Jasna je deklaracija jugoslovanskih poslancev, jasni so njihovi cilji. To je prav! Jasna in nedvoumna morajo pa biti tudi njihova dejanja v dosegu teh ciljev. Kogar pota ne bi hodila za zastavljenim ciljem, tega bi moral narod takoj poklicati na odgovor. Sedanja časa je tako važen, tako odločen, in enotno postopanje ljudskih zastopnikov v narodni politiki tako potrebno, da bi moral ves narod takoj jasno in brezobzirno obsoditi vsakogar, kdor bi hotel ubirati druga pota; narod ne bi smel pripustiti, da bi se v komurkoli mogla poroditi taka misel, da je za rešitev vsajetovni mir in monarhijo najvažnejšega vprašanja mogoča še katere druga pot, kakor so jo naznanili poslanci v svoji deklaraciji. Zdržanje vseh avstrijskih jugoslovanskih v okviru monarhije. To deklaracijo so podpisali tudi vsi poslanci našega juga. Katerikoli poslanec bi torej v svojem delovanju dal povod le za najmanjši dvom, da se morda ne giblje v okviru te deklaracije, ga mora slovenska javnost poklicati na odgovor. Ne gre za osebe, gre za načela, za cilje, za osebe pa v toliko, v kolikor so združene z načeli.

Na Hrvatskem, torej v onostranski polovici monarhije, je stranka, ki se sedaj vidi bodočnost hrvatskega naroda v edinstvu z Madjari; to so takomenovani unionisti. Teh vsa žalostna preteklost hrvatskega naroda ni spametovala. V tostranski polovici pa take stranke ni in je nikdar ne bode. Jugoslovanci, ki imajo svoje zastopnike na Dunaju, so politično tako zreli, da bi bila vsaka intriga, ki bi kaj takega poizkušala, nemogoča.

Dr. Šusteršič je dal povod za tak dvom. Ker je dr. Šusteršič formalno celo načelnik Vseslovenske ljudske stranke, zato se za deva ne moremo in ne smemo izogniti.

Za hrvatskega ministra v onostranski polovici je bil imenovan — Madžar grof Zichy. To je naravnost žalitev hrvatskega naroda. To so izrazile tudi vse hrvatske stranke, ne izvzemši niti unionistov. Dr. Šusteršič je pa grofu Zichyu povodom njegovega imenovanja za — hrvatskega ministra čestital. Obsojamo to in izjavljamo, da to ni bilo po načelih V. L. S.

Grof Zichy in unionisti na Hrvatskem imajo znane zveze s stranko, ki se je v državnem zboru na Dunaju po svojem zastopniku jasno in

odločno postavila proti deklaraciji naših poslancev, Baron Rauch z unionisti vred na Hrvaškem sicer ni prišel na krmilo in tudi znani unionist dr. Horvat pri zunanem ministru grofu Czerninu na Dunaju ni ničesar dosegel, vendar pa vemo, kam meri to delovanje: »Hrvaška« je te dni objavila članek, v katerem imenuje Slovence »balast«, ki ovirajo Hrvatov v dosegi združenja Hrvatov. »Jugoslovani« piše, dosežejo svoj cilj z boji, Hrvatje pa z nagodbami (z Ogrsko). Tako unionisti. To za naš dvom zadostuje, četudi točemo z zagrebško »Riječ«-jo trditi, da je imel v isti zadevi na Dunaju tajno konferenco z grofom Czerninom tudi dr. Šusteršič. (Da je dr. Š. konferiral z grofom Czerninom je dejstvo, kaj je konferiral pa seveda ne moremo vedeti. Gotovo pa se ni konferenca vršila niti po nalogu, niti z vednostjo »J. k.« Op. ur.)

Drugo napako je storil dr. Šusteršič na mirovni konferenci katoliških zastopnikov v Curihi. Predlagal je tam udanostno izjavo nemškemu cesarju. Katoličani vseh držav kot taki so v prvi vrsti poklicani in morajo najbolj sposobni, da posredujejo za mir, ki ga hoče naš presviti, ljudski vladar. Toda tak kongres se mora v dosego svojega cilja izogibati vseh postranskih ciljev, ki niso namen kongresu. To je kongres tudi storil ter se predlog dr. Šusteršiča ni priklonil, ki so ga iz imenovanega razloga odklonili tudi zastopniki iz Nemčije. Če je dr. Šusteršič storil to morda vsled mnenja, da rešitev Slovencev pride iz Berolina in ne iz nas samih in moči monarhije — tudi taki politiki se namreč dobe pri nas kot bele vrane — ne bomo raziskovali.

Če dr. Šusteršič morda ni imel takih namenov, ampak samo zelo »nesrečno roko«, pa naj javnosti zadevo pojasni. Če pa tega ne stori, pa naj izjava posledice in odloži načelstvo V. L. S., katere izvršilni odbor žal že itak po načelnikovi krivdi par let ni imel nobene seje.

In na »Slovenec« sobotni članek odgovarja »Mir«:

»Slovenec«, ki je iz glasila V. L. S. žal postal takorekoč osebno glasilo g. dr. Šusteršiča, se zelo moti, vsaj kolikor se tiče pristašev V. L. S. same. Mu morda ni znano, da se je na Kranjskem samem še pred vojsko širila nezadovoljnost med pristaši S. L. S., ki je bila tem večja ob vsej slovenski meji? V javnost pa tega nihče iz strankarskih ozirov ni spravljaj. Šele dr. Šusteršiču je bilo pridržano, spravljati ta spor v javnost s tem, da je dne 6. julija 1916 izbacil dr. Kreka in prof. Jarca iz izvrševalnega odbora S. L. S. na Kranjskem. Druge pojave, ki so sledili, niti ne omenjamo. Izrekli so na dotičnem shodu nezupnik dr. Kreku, možu, katerega politično smer in nastopanje smo vsi zavedni Slovenci odobraval in ki življa zaupanje vseh slovenskih strank v izbornici. Če se sedaj oglašamo, ne gre za nobeno osebno »gonjo«, ampak za načela narodne politike; ta morajo biti v času, ko gre našemu narodu za življenje ali smrt, jasna, kakor smo zadnjič poudarili. Ko bi šlo za kako gonjo, potem bi se pečali s preteklostjo, zlasti s preteklostjo v žalostni triletni absolutistični dobi, iz katere imamo dovolj tehničnih vzrokov, da smo pozorni. S stališča »vzrokov« pa smo to opustili in se omejili le na najpotrebnejše pojave »dnevnega reda«, da zadržimo hujše. Ze enkrat se je z usodo koroških Slovencev igralo; naša dolžnost je in naša skrb bo, da se to ne bo več zgodilo! Če pa »Slovenec« meni, da je v času porajajočega se svetovnega demokratizma dobro vezati usodo stranke z usodo posamezne osebe, mu seve ne bomo sledili.

Hrvatski katoliški dnevnik »Novevine« pa piše:

Nama se čini, da bi »Slovenec« činio zaslužno delo, kad bi savetoval dr. Šusteršiču, da ustavno vlada u stranci, da sazivilje redovito odbor na višanje, da jednom dodje do uvidavnosti, da zemaljski glavni ne može biti ujedno i pročelnik pučke stranke. Pravo je rekao »Mir«, da se ovdje ne radi o osobama, pa makar koliko one bile ukorijenjene u narodu, nego o načelima. Većina ljudske stranke ne odobrava postupka dra. Šusteršiča, pa je prema tomu posve jasno, što bi on morao uraditi.

Ti citati zaenkrat pač zadostujejo, da se javnost prepriča, ali je bratitelj dr. Šusteršiča upravičen nazivati razna razkritja o politiki načelnika »S. L. S.« »neplemenito gonjo«.

Vesti iz primorskih dežel.

O beguncih v parlamentu. Izpregovoril je parlament. Naslikala se je beda beguncev na pravi podobi, predložila gorje in nesreča njihova. Presrečne besede, proti katerim se po izgube očitki in spodbudni drugi rodni poslancev, ljudi iz naroda, ki nikdar ni bil priazen, izjemno člo-

veku. Gotovo je, da so tudi begunci ljudje z vsemi dobrimi in slabimi stranmi človeka, gotovo pa je tudi, da so bili vrženi iz urejenih svojih razmer v skrajno neurejene. Kdor ni poskusil, ne ve, kaj se pravi begunsko trpljenje: človeka preženejo izpod domače strehe, gonijo po cesti sem in tja in pahajo v tuji deželi v nekakov stan... Urediti se imajo končno sedaj tudi begunske razmere. Kaka škoda za begunce, da je zboroval šele sedaj parlament! Koliko manjše bi bilo njihovo gorje in koliko manj zaničevanja bi bili užili, ako bi se bil sestal parlament vsaj lansko leto že. Živahno zasledujejo begunci poslansko delovanje na Dunaju in z radostjo so pozdravili na Kranjskem vest, da bodo odslej tudi tukaj deležni begunske podpore... Eno moramo zavrniti. Reklo se je iz nemških ust, da naj bi begunci tudi delali. Naših slovenskih primorskih beguncev to ne zadene. Priznajo se pridni in radi delajo mladi in stari. Samo ako bi se bilo pravočasno poskrbelo s strani poklicanih faktorjev za begunce že ob dotoku v notranje dežele, pa bi se bile mogle vse begunske delavne moči plodonosno naložiti. Tisti nemški političarji — očitari naj bi bili rajši takrat prišli s pametnimi nasveti, mesto da sedaj bevskajo na nesrečne zbegance...

Dopisnice iz Italije. Prejel sem od internirancev iz Brd v Italiji več dopisnic. Nekateri bi radi izvedeli za svoje v Avstriji. Tako želi izvedeti Anton Markovič s Krasnega, kje se nahajajo njegovi sinovi Alojzij, Karel in Franc in kje je njegov zet iz Nijvice, kje njegov brat Janez in Ciril z Brega pri Krasnem. Fran Tinta z Vrhopolja, interniran v Cordenonsu, bi rad izvedel, kje se nahaja njegova mati, ki je bila v začetku vojne z Italijo v Bohinju kot begunka. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči na naslov: Anton Melink, Drove št. 8 na Gorenskem.

Goriška ljudska posojilnica opozarja na svoj občni zbor, ki se bo vršil jutri, dne 15. julija ob 10. dopoldne v prostorih »Zveze slovenskih združenj« v Ljubljani, Janez Terdinova ulica 8.

Kdo kaj vé? Kje se nahaja družina Žnidarčič iz Kostanjevice, občina Ajba pri Kanalu, bi rad izvedel Josip Žnidarčič, korporal, k. u. k. Baukomp. 1/39 (voja pošta se izve v našem uredništvu). V družini so: mati Lucija, sestra Rozalija, bratova žena Marija in mlajši brat Franc.

Kdo kaj vé, kje se nahaja Gaberšek Ivan, rojen leta 1893, iz Vrsne. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38/.

Dnevne vesti.

Občinskega sveta ljubljanskega izredna javna seja bo v torek, dne 17. julija t. l. ob 6. zvečer v mestni dvorani. Ker je za nekatere točke dnevnega reda v zmislu § 57. obč. red. potrebna navzočnost dveh tretjin vseh članov občinskega sveta, vabijo se p. n. gg. občinski svetovci, da se te seje zanesljivo udeležijo. — Dnevni red. A. Javne seje: Naznailni predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne poročili: 1.) o proračunu mestnega vodovoda za leto 1917/18; 2.) o proračunu mestne elektrarne za leto 1917/18. Direktorija mestnega užitinskega zakupa poročilo o proračunu mestnega užitinskega zakupa za leto 1917/18. Upravnega odbora mestnega pogrebnega zavoda poročilo o proračunu mestnega pogrebnega zavoda za leto 1917/18. Upravnega odbora mestnih voženj poročilo o proračunu mestnih voženj za leto 1917/18. Direktorija mestne zastavljalnice poročilo o proračunu mestne zastavljalnice za leto 1917/18. Ravateljstva mestne klavnice poročilo o proračunu mestne klavnice za leto 1917/18. Finančnega odseka poročila: 1.) o dopisu županovem glede revizije sedanjih predpisov ter glede uvedbe nove višane portalne pristojbine; 2.) o proračunu meščanske imovine za leto 1917/18; 3.) o proračunu mestnega ubožnega zaklada za leto 1917/18; 4.) o proračunu mestne pehotne vojašnice za leto 1917/18; 5.) o proračunu amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila za l. 1917/18; 6.) o proračunu mestnega zaklada za leto 1917/18; 7.) o neki ponudbi za odkup nekaj mestnega sveta ob Kopališki ulici; 8.) o ponudbah za odkup stavbnih parcel I., II. in III. mestne parcele št. 99/1 ob Cesti na Rožnik. Stavbnega odseka poročila: 1.) o dopisu stavbnega urada glede ureditve ceste na pokopališče k Sv. Križu; 2.) o prošnji »Ljubljanskega športnega kluba« za prejembo regulacijskega načrta projektovane obrežne ceste ob Ljubljani ter za odprodajo nekaj obrežnega sveta temu klubu. — B. Tajne seje: Naznailna predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalnopravnega odseka poročilo o

sklepu disciplinarne komisije v neke disciplinarne zadevi dveh magistratnih uradnikov. Upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne poročilo o ureditvi službenega razmerja uradnikov in uslužbencev prejšnje ljubljanske delniške, sedaj mestne plinarne.

Vojna odlikovanja. Z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje z meči je odlikovan višji revident južne železnice Avgust Kotnik. — S srebrnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje z meči je odlikovan strojevodja južne železnice Rok Dolgan.

Umrli je v Brixleggu na Tirolskem dijak V. gimnazijskega razreda v Ljubljani Davorin Poher, sin revidenta južne železnice g. Poherja. Naše sožalje!

Vojna odlikovanja. Domo-branska evidenčna višja oficijala Josip Požar in Josip Repič sta odlikovana z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje, poročniku Gvidonu Rupniku je podeljeno Najvišje pohvalno priznanje z meči.

„Železni zbor.“ Višji slovenski častnik nam piše: Nemški štajerski listi se kaj radi pobahajo s čudovito hrabrostjo tkzv. „železnega zbora“, skrbno se pa ugibljejo pripoznati, da obstoji moštvo 3. zbora skoraj iz dveh tretjin teh preklanih Slovencev. Po uradni statistiki pride namreč na 1800 vojakov 3. kora 1075 Slovencev in Hrvatov ter 725 Nemcev in Italijanov.

Dr. Ivan Praznik, polkovni zdravnik, ljubljenc „Janezov“, je podlegel vojnemu naporu.

Cela tri leta neprestano v fronti, je lajšal kolikor so mu moči dopuščale, gorje svojim rojakom. Iz same ljubezni do njih je odklonil ponujano mu lažjo službo v zaledju, akoravno je bilo njegovo zdravje že hudo omajano. Potrt na duši in telesu se je vračal iz zadnjega dopusta pred petimi meseci nazaj v tirolske hribe, kamor ga je gnala ljubezen do „Janezov“. In tam je ugasnilo sedaj to mlado, nadejno življenje, ta srčno dobro, značajna, nepokvarjena dolenska duša. — Žrtvi krute vojne, nepozabnemu prijatelju, v enajša pamjati! R. R.

Iz Celovca nam pišejo: 4. t. m. je umrl tu umirovljeni podpolkovnik Karel van de Castel. Umrli je bil flamskega pokolenja ter je služil večnoma v slovenskih polkih. Popolnoma je bil več slovenskega jezika in je visoko spoštoval vojaške vrline podrejenih mu Slovencev. Bodi blagumu častniku ohranjen v Slovincih časten spomin!

Zavarovanje VI. vojnega posojila. Nj. Veličanstvi cesar in cesarica sta podpisali visok znesek VI. vojnega posojila v zvezi z zavarovanjem v korist c. kr. avstr. zaklada vojaških vdov in sirot. Vsled najvišje poklonitve naj pripade zavarovana glavica vojnega posojila navedenemu zakladu v namene oskrbovanja sirot. Ta zgled z najvišjega mesta naj bo v spodbudo državljanom, kako da more vsakdo z udeležbo pri vojnem posojilu še sedaj združiti z domorodno dolžnostjo delo socialne dobrotornosti. Zaklad za vojaške vdove in sirote sprejema potom zbornega podpisovanja še do 31. julija 1917 zavarovanja vojnega posojila. Naj se vsakdo posluži te prilike, s katere porabo se bistveno koristi splošnosti.

Poljedelske črnovojne oprostitve. Pri poljedelskem ministrstvu traja še vedno naval poljedelskih oprostilnih prošnji. Po naročilu vlade se občinstvo še enkrat opozarja, da so prošnje za črnovojno oprostitve za žetev čisto brez pomena, ker jih prizadeta ministrstva radi ogromnega števila na noben način ne morejo pravočasno presoditi in o njih odločiti. To velja seveda tudi za tiste, ki morda že dolgo čakajo na rešitev take svoje prošnje. Ljudje, naj so že vložili tako prošnjo, ali jo pa še mislijo, naj rajše prosijo za žetev dopust in v prošnji povedo, koliko ga rabijo. Prošnje za dopust je pošiljati po pošti na poveljstvo tistega vojaškega oddelka, kjer dotičnik služi. Popreje jih je dati glede resničnosti po županstvu (v Ljubljani po mestnem magistratu) uradno potrditi. Vojaški oddelki so dobili ukaz, naj take prošnje kolikor le moreče uslišijo.

Oddaja žrebecev. Č. kr. žrebačna na Selu, sedaj v Ormožu, bo oddala s 15. avgustom t. l. zanesljivim rejcem na Dolenjskem štiri pare žrebecev v rejo do 7. januarja 1918. Dokazati imajo, da imajo dovolj krme (ovsa), zavezati se, da bodo z živalimi pravilno ravnali in jih porabljali le za kmetijska dela, kakor tudi bodo morali podpisati strogo zavezno pismo. Omenjena postaja bo rejce večkrat nadzirala in se preprčala o skrbi in zdravstvenem stanju žrebecev. Reflektantje naj takoj pošljejo kmetijski družbi svoj naslov in potrdilo županstva, da so zanesljivi rejci. Prijava velja že kot obveznost za prevzem vseh pogojev, ki jih bo žrebačna stavila.

Narodna umetnost. V založbi M. Tičar je izšlo šeststo umetniških razglednic M. Gasparija, ki prekašajo po svoji fini tehniki, kakor tudi po izrazitosti motivov vse dosedanje podobne reprodukcije. Izbrane so baš najbolj značilne slike našega domačega umetnika. Iskrena prisrčnost in globoko poznanje naše narodne duše veje iz teh izbornih posrečenih reprodukcij. Vsaka skrinjica je vestno preštudirana, vsak pobožen kotiček obokane sobice »Neveste« je našel svojega umetnika. Najbolj originalen je pač »Bogati ženin«, ki z neprisiljeno grotesko pograbljalca. »Češčenje« pa kot nepopisno gorak izraz naše verske narodne psihe osvoji srca takoj. Bele peče na šegavih glavah, rdeči nageli ljubezni, harmonike ljubici v zabavo in nedeljsko razpoloženje slovenskih fantov: bistvo Gasparijeve umetnosti. Ta umetnost vleče — ker je naša. V tem dejstvu je tudi velika etnografska vrednost teh slik. Kar pomeni Solomko pri Rusih, to je Gaspari za nas. Ne more biti dvoma, da si bodo ljubke razglednice našle široko pot v slovenske domove.

Iz državnoželezniške službe. Naslov železniškega svetnika je dobil stavbeni višji komisar Pavel Morpurga v Ljubljani. Za stavbenega višjega komisarja je povišan tit. višji komisar Friderik Linhart v Ljubljani, za višje revidente revidente Karol Ogoreutz v Škofji loki in Ivan Pečar v Ljubljani.

Na gledališča večera v korist Soškemu zakladu, ki se bosta danes in jutri, začeni ob pol 9. uri, vršila v ljubljanskem Mestnem domu, bodi s tem najljubše opozorjeno.

Simon Gregorčičeva javna knjižnica v Wolfovi ulici št. 10 je nanovo urejena in spopolnjena z najnovejšimi in najboljšimi slovenskimi in nemškimi pripovednimi spisi. Knjige izposojuje vsak dan od 4. do 6. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. dopoldne.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 1. do 7. t. m. se je rodilo 15 otrok, mrtvorojena sta bila 2, umrlo je 36 oseb, med njimi 11 domačinov. Umrlo je 5 oseb za jetiko, med temi 3 tuji. Oboleli so: za tifuzom 4 vojaki, za grižo 32 vojakov. Izmed civilnega prebivalstva ni bilo naznanjenih nobenih slučajev nalezljive bolezni.

Lovske čestitke. Iz Bohinja nam pišejo: Hrabri in pogumni lovci velikanske kače na Barju iskreno čestitamo. Nismo mislili mi bohinjski lovci, da imamo v Ljubljani take tovariše, ki imajo toliko lovške sreče in toliko korajže. Največ je vredno, da je ljudstvo pomirjeno. Iskreno želimo, da bi se tak strah nikoli več ne povrnil. Torej, ljubljanski tovariši, le še tako naprej. — Več bohinjskih lovcev.

P. n. odjemalcev sodavice in kalic v vadnost! Odbor podpisanekega podjetja je v svoji seji dne 13. julija 1917 konstatiral, da je v klub vsem dobrih nasvetom in opozoritvam od strani podjetja, še vedno v razvadi velika brezbriznost glede povračila sifonov in kalic. Vsled zelo otežkočene dobave novih steklenic, kakor tudi ostalih sodavičarskih tehničnih predmetov obstoji nevarnost, da v kratkem času sploh zmanjkajo vse steklenice, ako se odjemalci sodavice sami ne bodo brigali vsaj za sedanje, v kolikor jih ima podjetje še v zalogi. To bi bila škoda ne samo za podpisano podjetje, temveč tudi za vse c. g. odjemalce same. Da se podpisano podjetje obvaruje zgube inventarne vrednosti na svoji strani, in da, se na drugi strani doseže pazljivost in varčnost steklenic, je odbor sklenil, da mora vsak odjemalec podpisati predloženo izjavo, glasom katere je plačnik za vse eventualne izgube steklenic in zabojev. V delno kritje sprejetih steklenic mora vsak odjemalec položiti polovico onega zneska, kar znaša celotna vrednost njegove zaloge glasom podpisane izjave, kot varnostno kavcijo. Le na ta način bode mogoče priti na konec vsej površnosti, katere se z to tako drago posodo dogaja. Podpisano podjetje je v glavnem zaradi tega, ker upeljejo na jamstvo steklenic, ostala pri zmernih cenah izdelkov, ne išče kritja eventualnih izgub v podražanju na račun konzumentov-pivcev, temveč hoče varovati svojo škodo neposredno po svojem odjemalcu-gostilničarju. — Nasprotno so pa cenj. g. gostilničarji primorani isto tako postopati napram svojim odjemalcem glede zastavnin, da sami sebe obvarujejo nepotrebne škode. Ta red smatra načelstvo kot neobhodno potreben, sicer, kakor že zgoraj rečeno, obstoji nevarnost, da se v doglednem času proizvajanje sploh ustavi. — Nadalje izjavi načelstvo, da veljajo njeni sklepi tako za člane kakor nečlane odjemalce, istotako se tudi ne sprejema nobenih novih odjemalcev kateri so dosedaj, še pri obstoječih, drugih sodavičarjih dobavljali. Z vsakim izposojevanjem sifonov iz sosednih gostiln, katere zalaga drug sodavičar se mora previdno ravnati, kajti pod-

pisano podjetje vzame v račun samo svojo lastnino, ne pa — ptujo. Vsak gostilničar dobi na novo le toliko polnih steklenic, kolikor ima praznih na razpolago, ter mora vsako oddajo kakor sprejem lastnoročno potrditi v prvi vrsti sam, ako je pa nenavzoč, tedaj dotični, katerega odjemalec označi na podani izjavi. Podpisano podjetje se bode striktno držalo svojih sklepov, ter brezpogojno zahtevalo vsako najmanjšo izgubo steklenic v plačilo. V Ljubljani dne 14. julija 1917. Za prvo kranj. tov. mineralnih vod in brezalkoholnih pijač r. z. z. o. p. Slovaškova ulica št. 27. Odbor.

Velik vlom v Prešernovi ulici. Danes jutraj je opazil hlapec Benediktove trgovine v Prešernovi ulici v hiši Mestne hranilnice, da so železna vrata trgovine odprta in nekoliko privzdignjena. Odprl jih je toliko, da je videl steklena vrata ter ko je zapazil, da je šipa pri vratih ubita, takoj poklical stražnika. Dognalo se je, da je bil ponoči izvršen v trgovino vlom. Vlomilec je v temi odprl železna vrata ter nato z demantom prerezal šipo na notranjih vratih ob ključavnici, ker je tam od znotraj tičal ključ. Tako je z lahkoto prišel v trgovino, kjer si je izbral večinoma samo usnjato blago, usnjate jopiče, denarnice, vizitjerke in drugo. Vzel je s seboj tudi 10 kron denarja in puščico Rdečega križa. Po trgovini je bilo danes jutraj vse razmetano. Skodo ceni g. Benedikt na 6000 K. Policija je zaprla hlapca, da se izkaže ali gre sumiti njega ali ne.

Šolski ravnatelj Alojzij Novak t. l. Iz Idrije nam pišejo: Preteklo nedeljo, dne 8. julija, popoldne, je nagloma umrl, zadet od srčne kapi, vpkokojeni šolski ravnatelj Alojzij Novak, star 65 let. Rojen v Idriji kot sin kirurga Metličana Alojzija Novaka, se je posvetil učiteljskemu stanu, ko je dovršil nižjo realno in učiteljske v Ljubljani. Ko je dokončal študije, je bil l. 1872. imenovan za provizoričnega učitelja na Planini, a že leta 1873. je prišel kot učitelj c. kr. rudniške ljudske šole v Idrijo, kjer je deloval do svoje vpo-kojitve dne 1. oktobra 1913, torej polnih 40 let, in sicer do l. 1895, kot učitelj, od tega leta naprej pa do konca učiteljevanja kot šolski ravnatelj. Ta dolga leta svojega delovanja v šoli je posvetil pokojni ravnatelj Novak vzgoji in pouku idrijske mladine ter je prehodil vso trnjo pot idrijskega rudniškega učitelja, ne da bi uškal tolikokrat obetane in tako težko pričakovane boljše dobe svojega stanu. Služil je pač trdosrčnemu gospodarju. Dasi po dekretu enako postavljen rudniškim uradnikom X. činovnega razreda, je prejemal plačo daleč pod to mero, kakor jo prejemajo vsi njegovega stanu, ki se jim dekreti enako glase. Očividnejša nesoglasja med teorijo in prakso si ne moremo misliti: kar se tiče dolžnosti, je rudniško učitelstvo enako uradnikom, a kar se tiče pravic, stoji pod njim. To dejstvo je tudi pokojnega ravnatelja močno bolelo in mu grenilo njegovo službovanje. Udeleževal se je vseh akcij za izboljšanje stanovskega položaja; žal, da so vsi dosedajni napori in tem ozi-ru ostali brezuspešni. — Izven šole je posebno v mlajših letih razvijal uspešno delavnost v blaginjo svojega rojstnega mesta in v narodno prujbo takrat še »nemške Idrije«. Dolgo vrsto let je bil občinski odbornik in svetovalec. Tudi on je bil pred 17. leti med onimi za-sluznimi zastopniki naše občine, ki so doma, v Ljubljani in na Dunaju po-žrtvalno delovali, da je bila l. 1901. ustanovljena in odprta v Idriji mestna realka, ki jo je l. 1909. kot višjo realko prevzela država. In srce ga je bolelo, ko so lanskega poletja opu-stili pripravljalni razred in tako otrd-gali od celote del uspeha njegovega prizadevanja — del onega, kar si je pred časom meso samo ustanovilo in več let samo vzdrževalo! — Pokojni ravnatelj Novak je bil mnogo let od-bornik in predsednik Narodne Čital-nice v Idriji, ki je bila ognjišče na-rodne zavednosti. Tudi v našo kotlino je hudo pritiskal duh nemštva in nem-skutarstva. Ostanek onega sistema vi-dimo še danes v samonemških napi-sih, ki se bleste povsod na in v pos-loplju rudniško ljudske šole kot spom-in na minulo dobo narodne brez-pravnosti in kot simbol želja in pri-zadevanj nekaterih Slovincem sovra-žnih birokratov današnjih dni. Kljub vsemu je stal pokojni ravnatelj ne-omajno na narodnem stališču. Ko je leta 1893. predložila Narodna Čital-nica deželni vladi izpremenjena pra-vila v potrdjenje, je deželna vlada za-htevala v nemškem dopisu nekatera pojasnila in popravlila, a predsednik Novak je ta dopis vrnil, sklicujoč se na člen XIX. drž. osnovnih zakonov in zahtevajoč na slovensko vlogo slo-venski odgovor. In deželna vlada je to tudi storila! Sam izboren pevec, je poleg družabnosti in složnega narod-nega delovanja pospeševal v Narodni Čitalnici zlasti petje slovenskih narod-nih in umetnih pesmi ter se udeležil premmoge narodne prireditve doma in izven Idrije, kamor je ponesla naša

Čitalnica svoj prapor. — Pokojni ravnatelj Novak je bil tudi med onimi narodnimi lidijci, ki so pred 25 leti ustanovili v našem mestu podružnico Družbe sv. Cirila in Metoda in ki še danes kljub težavnim razmeram deluje v prosep našega narodnega šolstva. — V zadnjih letih je s posebno vne- mo deloval v odboru Društva za otro- ško varstvo in mladinsko skrb. In ne- brojno je otrok, ki je zanje ljubeče in požrtvovalno skrbelo njegovo siro- tinsko očetovstvo. Zadnje dobo je na- čeloval nadzorništvo Stavne in kre- ditne zadruge ter se ves čas kot član Vdovskega učiteljskega društva in Lo- gaškega okrajnega učiteljskega društva živo zanimal za delovanje naprednih učiteljskih organizacij. — Predvsem pa je bil poln skrbi in ljubezni do svoje rodovine ter je svojim otrokom pre- skrbel ob skromnih svojih gmočnih razmerah temeljito narodno vzgojo. Valovi domačih političnih viharjev niso prizanašali njegovi ugledni hiši, in vsak udarec je bil bolesto občutilo nje- govo srce. Zadnja leta je živel v ne- prestanem razburjenju, a bridkost mu je še povišala smrt ljubljene hčere in ugledne slovenske mladenke Klemen- tine, ki je umrla pred dobrima dvema mesecema. Zaželjenega miru torej ni dobil s svojo vpokojitvijo, kakor mu ni bilo dano, da bi učakal sreč- nejše dobo, ki se poraja Slovencem in tudi lidiji sedanjih krvavih dni! — Kako splošno znana in priljubljena osebnost je bil pok. ravnatelj Novak, temu priča je bil njegov pogreb, ki se ga je udeležila tudi šolska mladina s svojim učiteljskim. Stari čitalniški pevci so se zbrali ob njegovem grobu in so ljubemu prijatelju in družabniku Ljeto zapeli v slovo ... Učiteljski kot" pri sv. Križu pa je sprejel vase novoga stalnega najemnika, in slo- venska zemlja mu daje, česar mu živ- ljenje ni hotelo dati! — Soli in narodu je dal, kar je imel najboljšega: svoje delo in svoje otroke! Mi mu ne mo- remo dati nič drugega, nego hvaležen spomin v svojih srcih!

Sod silovca je izginil z voza Ivanu Urbanju iz Kanders, ko se je peljal domov z raznim blagom. Silov- vec je bil vreden 660 K. Sumijo, da je ukradel sod neki mlad fant iz Go- ričice.

Poštna vest. Od 1. avgusta 1917 naprej se izloči poštna nabiralnica v Pečah iz dostavljalnega okraja pošt- nega urada v Vačah in se pridelji do- stavljalnemu okraju c. kr. poštne in brzojavnega urada v Moravčah.

Matura na celjski gimnaziji. Na celjski višji gimnaziji je napravilo le- tos 5 osmošolcev (3 Slovenci in 2 Nemci) in ena hospitantinja zrelostni izpit, ki se je vršil dne 30. junija, in sicer so napravili: Bergmann Maks (Celje), Kolman Vincenc (Št. Vid na Planini), Leber Ivan (Dramlje), Mak Ivan (Celje), Wundsam Faust (Celje) in Burgstaller Ada (Trst). Med šolskim letom je napravilo maturo 11 abitu- rijentov-Slovencev, ki so morali odri- niti k vojakom.

Narodna društva v Mariboru prirede v nedeljo, dne 19. avgusta 1917 v proslavo prvega rojstnega dne po nastopu vlade Njegovega Veličan- stva cesarja Karla I. slavnost v spod- njih prostorih Narodnega doma v Ma- riboru s sledečim vspešnim: 1.) godba, 2.) petje, 3.) slavnostni govor (prof. dor. A. Medved), 4.) tombola (karte po 50 vin., dobitki v prvi vrsti živila), 5.) prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 60 vin. Cisti dobiček je namenjen invalidom in sirotam po padlih vojakih mari- borskega okraja.

Kino Ideal. Danes v soboto nastopi prvič obče znana priljubljena umetnica Henny Porten v 3 de- janskem prekrasnem igrokazu »Snete spone«. Poleg tega še nordijska vese- loigra v 1. dejanju »Gentleman za eno uro«, ter najnovejša poročila. Ta spored se predvaja še jutri v ne- deljo in ponedeljek 16. julija. Pred- naznanilo: v kratkem čudovita senzacija »Nenavadne glave«, doživljaj iz tajne kronike prof. Patik Brassa. Mladini neprimerno. Zadnja predstava ob 9. uri zvečer na vrtu s spremljevanjem prvovrstnega gled. orkestra.

Vola v najem. Par dobrih za- delo zmernih volov želi oddati v na- jem brezplačno proti oskrbi do konca vojske begunec Gorkič Stefan, t. č. Vodice št. 21. Ako treba, da zraven tudi gonjača proti oskrbi. Podrobnosti se izvedo pri zgoraj imenovanem.

Aprovizacija.

+ **Predavanje o konzerviranju** sadja in zelenjave. Mestna aproviza- cija ljubljanska je naprosila deželne- ga sadjarskega nadzornika M. Hume- ka, da priredi v Ljubljani predavanje o konzerviranju sadja s posebnim ozi- rom na sedanje razmere. Predavanje se vrši v ponedeljek, dne 16. julija ob 4. zvečer v poslopiju tukajšnje realke.

+ **Razdelitev mesa za samice.** Iz aprovizacijske skladišča v cerkvi

16. julija oddajalo na samske karte (male provizorične izkaznice) goveje meso po 2 kroni kilogram. Vsaka ose- ba dobi pol kilograma po naslednjem redu: od 2. do pol 3. št. 1 do 150, od pol 3. do 3. št. 151—300, od 3. do pol 4. št. 301 do konca. Prinesiti je s seboj tudi mesne izkaznice.

+ **Razdelitev mesa na rumene D. izkaznice** se bo vršila v ponedel- jek, dne 16. julija z aprovizacijskega skladišča v cerkvi Sv. Jožefa. Na rod- bino z 2 osebama odpade pol kilo- grama, rod bina s 3 in 4 osebami 3/4 kilograma, rod bina s 5 in 6 osebami 1 kg, rod bina s 7 in 8 osebami 1 1/4 kg in na rod bina z več kot 8 osebami 1 1/2 kg mesa po 3 K 20 vin. kilogram. Določa se naslednji red: od pol 4. do 4. št. 1—150, od 4. do pol 5. št. 151 do konca. Pripraviti je drobiž.

+ **Razdelitev masti.** Za vse one, ki niso doslej deležni še nobene ak- cije, da bi dobili mast po nižnji ceni, se določa za prihodnje tri dni sledeči razpored: V ponedeljek, dne 16. julija od 8. do 11. dopoldne do- be mast vsi oni, ki dobivajo kruh v vojni prodajalni na Starem trgu, po- polne od 2. do 3. vsi oni, ki dobivajo kruh pri Leskovcu na Opekarski ce- sti, od 3. do 4. dobe mast vsi oni, ki dobivajo kruh v konsumni prodajalni na Krakovskem nasipu, od 4. do 6. vsi oni, ki dobivajo kruh v vojni pro- dajalni na Rimske cesti; v torek, dne 17. julija od 8. do 11. dopol- dne stranke, ki dobivajo kruh v vojni prodajalni na Bregu, popoldne od 2. do 3. stranke, ki dobivajo kruh pri Trčku na Bregu, od 3. do 4. stranke, ki dobivajo kruh pri Zalarju na Sta- rem trgu, od 4. do 5. stranke, ki dobi- vajo kruh iz konsumne prodajalnice v Zvezdi, od 5. do 6. stranke, ki do- bivajo kruh pri Zablakarju v Zvezdi; v sredo, dne 18. julija od 8. do 11. dopoldne dobe mast stranke, ki prejema kruh pri Bedenu na Tr- žaški cesti, popoldne od 2. do 3. oni, ki dobivajo kruh pri Jakilu na Dunaj- ski cesti, od 3. do 4. oni, ki dobivajo kruh pri Pirnu na Sv. Petra cesti, od 4. do 5. stranke, ki dobivajo kruh v vojni prodajalni v Prešernovi ulici, od 5.—6. dobe mast stranke, ki kupi- jejo kruh pri Godcu na Dunajski ce- sti. Mast se bo oddajala vselej iz skladišča mestne aprovizacije v cerkvi Sv. Jožefa in sicer po 15 K kilogram. Vsaki stranki se je pri oddaji masti izkazati z rodbinsko karto, katere se je razdeljevalo pri zadnji krušni ko- misiji. Pri nakupu masti je predložiti maščobne karte. Na vsako osebo od- pade po pol kilograma masti. Prinesiti je s seboj posodo in pripraviti drobiž. One stranke, ki dobivajo mast pri mestni aprovizaciji vsaki mesec po nižnji ceni in železniški uslužbenci, katere preskrbuje z mastjo železni- ška uprava, so od predstojajoče razde- litve masti izključeni.

+ **Na trgu za zelenjavo** smejo civilne stranke tudi po 9. uri do- polne kupovati, kakor se jim zljubi. Toliko v pojasnilo, da ne bo kdo mislil, da je takrat trg sa- mo za vojaštvo določen.

+ **Prodaja kaše.** Od srede, dne 18. julija naprej se bode prodajala kaša v vojni prodajalni. Gosposka ulica, in sicer na izkaznice za kašo, katere imajo stranke že v rokah. Na- tančnejši načrt se pravočasno ob- javi.

+ **Vedno večja draginja.** Glas izmed občinstva: Prebivalci Iste smejo po Kranjskem kupovati živila. Opaža se na kolodvorih trope žensk in dam, ki potujejo na Dolenjsko po živež. Plačujejo pa neverjetne cene: fižol 1 kg po 6 K, koruzno moko 1 kg po 3 K, belo pšenično moko 1 kg po 8 do 10 K, druge pridelke pa po cenah navedenim primernih. Neka gospa se je izjavila celo, da hoče plačati več kot sploh kmet zahteva ter da prej ko gladije, raje pojé vilo, hotel in kapi- tal. — Kaj naj pa kupi potem ubog siromak, ki zasluži 4 do 6 K na dan? Če bo tako šlo — taki reveži niti sir- kove slame ne bodo dobili za svojo plačo.

Razne stvari.

* **Obsojen, ker je oškodoval ar- mado.** Jakob Braun v Budimpešti je obsojen na štiri leta zapore in 2000 K globe, ker je 44. polku v Kapošvaru poslal za drag denar nove čevlje s papirnimi podplati.

* **Zavarovani ameriški vojak.** »Standard« poroča iz Novega Jorka, da namerava ameriška vlada zava- rovati vsakega ameriškega vojaka na zapadni fronti ter positi zavarov- alne premije.

* **Srbska žetev.** Iz Beograda prihajajo poročila o povoljni žetvi po vsej Srbiji. Pšenice je bilo posajene 20 odstotkov več nego lani, koruza je kljub suši dobro uspela. Sliv ne bo v preobilici, jabolk mnogo, trta uspe- va izobno.

* **Budimpeštanski otroci v Švic.** Iz Budimpešte so poslali te dni že drugo skupino otrok, ki bodo preži- veli poletje v kraju Einsiedeln v Švic. In Češka in Moravsko in odloži v

Švico 400 otrok. Tam ostanejo šest tednov.

* **Kralj krompirja.** Četrtno vsa- kovrstne zaloge krompirja, ki ga po- trebuje Kalifornija, dobava državi Ja- ponec George Simas. V Kalifornijo se je priselil pred 27 leti. Sedaj ima pre- moženja 83 milijonov dolarjev in po- nosni naslov »kralj krompirja«.

* **Tragedija delavske obitelji.** V zagrebški mestni pivovarni zaposle- ni delavec Prein je našel pred par dnevi, ko se je vrnil z dela domov, v svojem siromašnem stanovanju svo- jo ženo in svojega enoletnega sinčka mrtva. Od česa je žena umrla, se še ni dognalo, dete je umrlo lakote.

* **Kruh in mleko za mačke.** V Osjeku živi gospa, ki hrani svoje mačke s kruhom in mlekom. Pred par dnevi š je dobila od nekega pe- ka osem hlebov kruha in da ni slu- čajno nekdo naznanil tega oblasti, bi se vedno dobivala preveč kruha. Razven tega dobiva vsak dan sedem litrov mleka in več kil mesa. To v času, ko otroci umirajo, ker nimajo mleka, in ko že srednji stanovi kna- lu ne bodo več poznali mesa.

* **Letoviščarji na Ogrskem.** Vse polno letoviščarjev iz Avstrije je šlo letos na Ogrsko, ker slutijo, da more biti tam precej boljše kakor doma. Na Ogrskem se dobi za osebo 1225 gramov moke in sicer fine, najboljši moke. Ona letovišča, kjer manjka sadja in sočivja, so kmetje neusmilje- no odirali; tako da je moral prehra- njevalni urad napraviti temu konec. Ali konec je tudi sadja in sočivja, ker kmetje niti jednega niti drugega no- čijo več prinašati letoviščarjem.

* **Nežnočutno armadno povelje.** »Populairu du Centre« pripoveduje, da je dobil nastopno povelje enega najznamenitejših francoskih vojsko- vodij, generala B...: »Odpočijte se dobro, dragi moji otroci, spite lepo, popravite se, uredite svojo obleko in počakajte, da dobite iz zaledja nove stvari, katere mi zahtevamo. Očistite svoje orožje za bodoče boje, raz- veselite svoja srca, smejte se in pojte iz polnega grla. Žal mi je, da vam ne morem poslati regiment veselih de- klet, da bi nagradili vašo hrabrost. To je stvar parlamentarne kontrolne komisije, ki mora uvideti vaše po- trebe in dobiti sredstva, da vam ustreže.«

* **Kerenjski na fronti.** O inspek- cijskem potovanju Kerenjskega na fronto poročajo že razne anekdote. Tako prinaša »Temps« poročilo »Ru- skega Slova« o inspekciji vojnega ministra pri 113. diviziji. Poročilo pravi, da je 40.000 vojakov te divizije Kerenjskega pričakovalo. Divizijo so bili šele pred kratkim, ker je bila od- povedala pokorščino, potegnili iz fronte. Vojski so se razvrstili ob av- tomobilu Kerenjskega, ki je uporne čete pozdravil v imenu provizorične vlade z besedami: Ne govorim z va- mi kot vojni minister, tudi vam ne bom ukazoval. Tu sem samo zastop- nik provizorične vlade, ki predstavl- ja tako dolgo, da se sestane ustavo- dajni zbor, narodno voljo. Carjevo samodržstvo je zlomljeno, moč je pre- šla za vselej v roke naroda. Danes je vsak izmed vas svoj lastni gospodar, vsak pa nosi tudi kos odgovornosti. Kakor je vsakdo dolžan izpolniti svo- jo civilno službo in svoj poklic, tako je vsak vojak dolžan braniti svobodo in domovino. Najbolj podlo pa je, če se hoče dezerter opravičevati, češ: Rusija je sedaj svobodna, za mene tu ni več dela, jaz grem domov! Dezer- cija je infamnost. Kdor zapusti svoje mesto, izda domovino! Klíce: »Tako je!« je bilo slišati iz vrst upor- nikov in minister je nadaljeval: Ali naj imajo Nemci res prav, če menijo, da je ruska vojska brez carja samo čreda ovac, da je ruski vojak rojen sam za nagajko in ne za svobodo? »Ruskoje Slovo« piše, da so po tem govoru vojski burno zahtevali, da jih popelje Kerenjski v boj.

* **Bodočim materam,** ki trpe na migrenah, tesnobi, težkočah v želodcu in na zagatenju, pospeši naravna Franc-Josef grenčica, užita že v ma- lih množinah, lagodno in milo izpra- znenje telesa ter pozivi prebavo v kratkem času.

Darila.

Za slepe vojsake. Deželnemu odboru je poslal v sklad za nameravani deželni zavod za slepe, g. župnik Fr. Bratušek v Svetinjah na Štajerskem zbirko 50 K, nabranih povodom poroke Avgusta Vraza in Albine Andrejka na domu Štanka Vraza. — Bog plačaj!

Za slepe vojsake. Mesto venca na krsto pok. g. Jerneju Kemperle iz Kamnika je poslal deželnemu odboru v sklad za zavod za slepe, g. Edvard Hajek v Kranjski gori, dar 25 K. — Bog plačaj!

Darilo. Šolska mladina ljudske šole v Dovjem je nabrala za rez. bolnico Leoniče v Ljubljani 50 litrov borovnic, ter jih poslala omenjeni bolnici. Za ta lep dar izreka vodstvo cenjenemu šolskemu vodstvu v Dovjem, kakor tudi vgladni šolski mladini tem potom svojo toplo zahvalo.

Učiteljske obeh c. kr. rudniških ljud. šol v lidiji je darovalo namesto venca na rakev umrlega šol. ravnatelja v p. Alojzija Novaka, 24 K. Kranjskemu deželnemu dru- stvu c. kr. avstrijskega zaklada za vdove in siroti za ostanke venca in mladinske šole.

Upravništvu naših listov so poslali: Za »Ciril - Metodovo družbo« dr. Ivan Zabukovec odvet. Smarje pri Jelšah, 15 K, (V. 224/17) in Janko Vizjak c. kr. drž. živino- zdr. v Kranju 20 K, v spomin nepozabnemu g. H. Franzlu iz Prul. Skupaj K 35.

Za »zavod za v vojni oslepele vojsake« Štefan Lamper restavr. v Sevnici K 17-50, na- brano 1. julija zvečer na mali zabavi.

Srčna hvala!

Umrii so v Ljubljani:

Dne 11. julija: Ivo Barač, pešec, v rezervni vojaški bolnici v Marijanišču. — Albert Stefančič, sin strojevodje, 7 dni, Kamniška u. 161.

Dne 12. julija: Matevž Puc, zasebnik, 72 let, Kmetijska ulica 215. — Josipina Ada- mič, hči strojarskega pomočnika, 5 let, Sv. Pe- tra nasip 71.

V deželni bolnišnici:

Dne 9. julija: Herman Peter, sin želez- niškega sprevodnika, 5 let. — Slavica Müller, hči vratarja južne železnice, 3 leta.

Dne 10. julija: Ivana Kozjek, tovarniška delavka, 20 let.

Dne 11. julija: Uršula Pavlič, vdova že- lezniškega čuvaja, 81 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni sin in brat, gospod

Alojzij Exler

strojni stavec, »Slov. Gospodarja«

Žrtvoval svoje življenje na tirol- skem bojišču. Padel je 25. junija v najlepši dobi, začet od laške granate. Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

KRANJ, 14. julija 1917.

2306 Globoko žalujejo ostali.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da naju je bridko zadela nemilost usode: najin preljubljeni sin - edinec, gospod

Davorin Poher

dijak V. b razreda I. drž. gimn. v Ljubljani

je preminul danes po dolgi in mučni bolezni 16 let star previden s sveto- tajstvi, v Brixlegg-u na Tirolskem.

Pogreb milega rajnega se bo vršil dne 15. julija dopoldne istotam. Z njim sva zgubila vse. Prošiva tihega sožalja in milega spomina.

V LJUBLJANI, dne 13. julija leta 1917.

Martin Poher

revident juž. žel. oče,

Marija Poher

mati.

Kino Central

v deželnem gledališču.

Sobota 14., nedelja 15., ponedeljek 16. julija:

Nemški cesar in cesarica pri cesarju Karlu in cesarici Citi v Laxenburgu.

Naravni posnetki.

Plačilo za molčanje

Sijajna drama v štirih dejanjih.

ŠALE DOJILJE.

Veselolgra.

V delavnikih pri predstavah ob 9. uri zvečer, v nedeljah ob pol 8. in 9. uri zvečer

velik koncert.

Predstave so vrše ob delavnikih ob 4., pol 6., 7. in 9. uri zvečer, v nedeljah ob pol 11. uri dopoldne, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Zahvala.

Za vse izraze globokega sočutja o priliki smrti prednega soproga, oziroma očeta, gospoda

Alojzija Novaka

c. kr. šol. ravnatelja v p.

se najiskreneje zahvalujemo.

Posebej se zahvalujemo preč. duhovščini, gg. c. kr. rudniškim uradnikom, gg. realnim profesorjem, gg. uradnikom sodnije, gozdnega oskrbnistva, davkarije, pošte, ravnateljstvu in učiteljstvu c. kr. rudniških šol itd., ter sploh vsem, ki so spremili nepozabnega ranjkega na zadnji poti. Zahvalujemo se nadalje gg. pevcem za ginjaivo nagrobno petje ter slav. »Vojaško-veteranskemu« in »Godbenemu društvu« za udeležbo pri pogrebu.

IDRIJA, dne 10. julija 1917.

Žalujoči ostali.

Razpis.

C. kr. tobačna tovarna razpisuje

tesarska, kleparska in krovška dela
pri zidavi poslopja za strojno centralo.

Pogoji in načrti so na vpogled med uradnimi urami, kjer se dajo tudi podrobna pojasnila.

Ponudbe za vsa, ali posamezna dela je vposlati na stavbeno vodstvo podpisane c. kr. tobačne tovarne do najkasneje 31. julija 1917, 11. ure dopoldne.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani,

dne 14. julija 1917.

2325

Strojniki

1400 kosov, najraje k poljedelskemu stroju ali motorju. Cdnj. ponudbe pod »Strojnik 70/2274« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2274

Vojnopoštne dopisnice.

1000 kosov vojnopoštne pisemskega papirja za 12. — kron.
K 3:50 za 1000; 100 vojaških ali ljubezenskih K 5—; umetniških razglednic K 6 razpošilja po povzetju 2969

Schleier-jeva zaloga razglednic, Dunaj XVI/15, Brunnenstrasse 67.

Ako ne ugaja, denar nazaj.

Higijenična
manufaktura
Julij Singer

Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v znamkah. 134

Po uporabi Vašega crema

VUNOME

prepričala sem se, da je nepotrebno rabiti druge creme, ko je vendar »Vunome« preparat, ki ima vse izborne lastnosti, kozmetične in higijenične. Pronica hitro kožo in ohrani jo pred škodljivimi vplivi vremena.

Zdénka Baldeva

članica mest. gled. na Kral. Vinogradih. Izdeluje: Laboratorij Hera, Praga-Vrbovice, Halek. ul. 35, tel. 6443.

Veliki lonček 3 K, srednji K 1:50, za poskušnjo 60 vin. — Pošilja se po pošti proti poslatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna U. Pl. Trakoczy. 3084-VI

700 kg različne barve

suhe v sedih se prod.

Več pove Val. Gregoro v Mengšu. 2108

Blagajničarka in učenka

za trgovino se takoj sprejmeta.

Poizve se pri Fr. Iglič, Ljubljana, Mostni trg 11. 2315

Gospodična

ki je dovršila trgovsko šolo, želi mesta v kakšni pisarni ali trgovini.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2311

Učenca in slugo

sprejme tvrdka 2270

B. GÖTZL, LJUBLJANA,
Mostni trg št. 19.

KOLO

se prod. za 140 kron.
Cesar, Sv. Petra cesta 43.

Kupi se dober

fotografičen aparat

9×12 z anastigmatom. Ponudbe na Ivan Tavčar, Spodnja Šiška, Kolesarova ulica št. 200. 2286

Trgovski pomočnik

želi mesta v galanterijski ali specerijski trgovini v mestu. 2314

Prijazne ponudbe se prosijo pod »Trg. pomočnik 2314« na upr. »Sl. Nar.«

Tovarna

v kateri se obratuje, s prima krogom odjemalcev, v bližini Ljubljane, se prod. — Zadnja cena 100.000 K. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«. 2080

Stavbene parcele

v Spodnji Šiški ob cesti in železnici ležeče, so na prodaj.

Vprašanja na poštni predal št. 3, Ljubljana. 2320

Učenka

stara 14 let, želi mesta v kakšni mešani trgovini, najraje v mestu, gre tudi na deželo. 2298

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino tvrdka »Ljubljanska industrija probkovich zamaškov JELAČIN & Ko, Ljubljana. 2278

Dvonadstropna hiša

z vrtom se prod.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2307

Iščem prodajalko

za trgovino z mešanim blagom. Biti mora dobro izurjena v železnini in rezanju šip. 2258

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Službena ponudba.

Gospodična iz dobre hiše, ki je letos dovršila trgovsko šolo v Celju s prav dobrim uspehom, želi vstopiti v službo v kako večjo trgovino na deželi, najraje na Spodnjem Štajerskem, kjer bi bila zraven knjigovodstva zaposlena tudi v trgovini. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2256

Kostanjev in hrastov les

vsako množino, kupi po najvišji ceni Josip Cizel, na Polzeli, Štajersko. 1915

Kontoristinjo

samostojno moč z večletno prakso, zmožno knjigovodstva, korespondence in sploh vseh kontoarskih del, sprejme J. Krašovic v zalogu. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. 2304

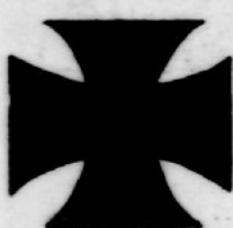
Sveže

2276

maline in borovnice

kupuje

lekarnar G. PICCOLI v Ljubljani.

Z neizmerno bolešijo v srcu, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ravno kar došlo pretresljivo vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni brat ozir. stric, svak in nečak, preblagorodni gospod

Dr. Janko Praznik

c. kr. polkovni zdravnik pri c. kr. pešpolku

štirikrat odlikovan

dne 10. t. m. dopoldne po tridnevni mukapolni boleznii v 33. letu svoje starosti na tirolski fronti v bolnici Osteria del Termine preminul.

Pogreb se je vršil dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne z vsemi vojaškimi častmi na ondotnem pokopališču.

Maša zadušnica se bode brala v frančiškanski cerkvi v četrtek 19. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Neprenehoma od začetka vojne si stal na bojni planjavi med trpečimi sobratii, otiral bratovske solze, tolazil, z besedo in dejanjem, dokler nisi sam položil mlado svoje življenje domovini na oltar.

Za taboj žaluje nešteto hvaležnih src, ki si jih rešil iz objema smrti in ti kliče: Snivaj sladko junak med junaki!

LJUBLJANA, 14. julija 1917.

Globoko žalujoča rodbina Praznik.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

» Delniška glavnica 10.000.000 kron. »

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

KRAPINA

Toplice
(Hrvaško).
Pojavila in pre-
spekta zastoj.

zdravilo
giht
revma
ischias.

Največja senzacija!

Najnovejša

toaletna tajnost!

proti nagrbnjenosti kože, gubam in nečistoštem polti.
Edino pravi, najzanesljivejši uspeh! Samo enkratni izdelek!
Institut „Aphrodysia“, Dunaj VII. Neustiftgasse šte. 54, odd. 8.
Pri vprašanjih znakka za odgovor.

Nobenega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ pomiri bolečine v otlah zobeh, pri trdovratnih revmatičnih zobnih bolečinah, ko so vsa sredstva že odpovedala. Pri neuspehu denar nazaj. Cena 2—K, 3 zavitki 5 K, 6 zavitkov 8—K. Nobenega zobnega kamena več, snežnobele zobe dobite po uporabi „Xris-zobna voda“. Takojšnji učinek. Cena 2 K, 3 steklenice 5 K.

Kemeny, Košice (Kaschan) L. Poštai predal 12 X 23, Ogrsko. 3659

Najlepši kras ženske

so lepo oblikovane, bujne, trde grudi. Gospe, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo na Ido Krause, ki jim pošlje brezplačno na podlagi od nje preiskušene metode, diskreten svet v svrhu pridobitve idealnih, okroglih oblik. 1851

Ida Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko, Schanzstrasse 2, odd. 41.

Srbečico, izpuščaie

odpravi kar najhitreje „Dr. Flescha originalno rujavo mazilo“. Mali lonček K 160, veliki K 3—, družinska porcija K 9—, Dobiva se 1853

v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

ŠOLNE

zgornji del dobro goveje usnje, z lesenimi podplati, z varovalci usnja.

Velikosti 26—28 5 K 20 v Velikosti 36—38 7 30 v
30—34 5 90 40—42 8

dobavlja franco po povzetju, v zavojih na poskušnjo 5 kg. Tudi sandale z gibljivimi lesenimi podplati zelo poceni.

Adolf Böhm, Gradec, Feuerbachgasse 10.

Zajamčen uspeh.

Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

1566

dr. A. Rixa kreme za prsi, ki so vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 4—, velika pušica, zadostna za uspeh K 9—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lakierergasse 6 E.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adria“, Zaloga v Mariboru: lekar. Schützengasse, Mar. pom. in parf. Wolfen.
V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Srbečico, potenje, pripeko, lušenje kože, lišaje, grinte, kožne bolezni, ture, oteklina in rane ozdravi hitro in sigurno

iantarsko mazilo.

Ne umaže in ne diši. Mali lonček 3 K, veliki lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom. K temu spadajoče brinovo milo 4 K.

Gerö Sandor, lekarnar, Nagy Körös 30.

Mestna hranilnica v Radovljici

Kmetska hranilnica in posojilnica v Radovljici

in

Posojilnica v Radovljici

dovoljujejo si tem potem naznanjati, da bodo pričenši

z dnem 1. julija 1917 za stranke uradovale od 8. zjutraj

do 2. popoldne razun ob nedeljah in praznikih

ter prosijo, da blagovoli p. n. občinstvo vzeti to na znanje.

Ravnateljstva:

Mestne hranilnice v Radovljici, Kmet. hranil. in posojilnice v Radovljici,

Posojilnice v Radovljici.

Prvi ljubljanski zavod za negovanje lepote

in trgovina dišav

zaloga Schröder-Schenke preparatov 2248

Poljanska cesta št. 7, pritličje.

Negovanje obraza, kože, las, prsi, rok.

Masaža telesa in parna kopel obraza.

Odpravljajo se mozoli, pege, zajedalci, ru-

mene liše, rdečica kože in nosu, ohlapna koža,

podbradek itd.

Damam z dežele se dajo navodila za nadaljnje samozdravljenje.

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štamplij

LJUBJANA, Dvorski trg šte. 1.

Franc Furlan

naslednik Faschingova vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

Ambrožev trg šte. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1945.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

xx | x | xx

MILO

dobivate v

Specijalni trgovini za mlo

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Istotam

svoče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški l. t. d.

na debelo in drobno.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon 255

Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Kneza Auersperga

termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Železniška postaja Straža-Toplice. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Bogati radikakt. vrelci 37° baravne topline. Izobno učinkujejo pri revmi, gihtu, nevralgijah (ischias), eksudatih itd. Basini, separatne in lužne kopelji, elektroterapija, masaža; lepa lega, gozdnata okolica, sobe za tujece, restavracija. Prospekte in pojasnila daje ravnateljstvo brezplačno. 1554

Kupimo stare in nove

PROBKE

v vsaki množini in velikosti, kakor tudi žaganje in zrna iz probkove protiplačilu pri prevzetju. Ponudbe z večjimi vzorci na nakupovalni biro tovarne zamaškov, Brunnensdorf n., Klösterle n. Eger, Carl Simoni, Praga I., Bilekova ul. 6. Zastopniki za vsak večji kraj se sprejmejo.

Na debelo!

Na debelo!

Baterije, svetiljke, žarnice.

Vido Bratovž, Ljubljana,

Stari trg šte. 4. 2214

Stroji za striženje las à 10 K.

Britve od 2—10 K. Brivski aparati, brivske kline

najboljše kakovosti po najnižjih cenah pri

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/5.

Specijalni cenik odd. IV. gratis. Za trgovce en gros cenik.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

32. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 26. julija. 1917. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri dāvčnikih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštino prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Za dame!

Za dame!

Najugodnejši nakup!

Prodajam radi velike zaloge bluže od navadne do najfinjšega kroja

po znatno znižanih cenah.

Specijalna trgovina za bluže

Antonija Sitar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Prisilna dražba premičnin.

Dne 23. julija 1917 in naslednje dni, vsakokrat od 9. ure dopoldne naprej se bodo prodajale v Mekinah šte. 17 (villa „Louise“) pri Kamniku na

javni dražbi

sledenče premičnine, in sicer:

Hišna oprava in potrebščine (pohištvo, orodje, posoda, posteljnina, slike itd.), posteljno, namizno, telesno, kuhinjsko perilo, obleka, čipke, obutev, nakitje, starine (slike, pohištvo, posoda iz fajanse, porcelana, kamenine itd.).

Predmeti se lahko ogledajo navedene dni vsakokrat od 9. do 10. dopoldne. 2296

C. kr. notarski urad v Kamniku kot sodni komisariat dne 11. julija 1917.

Spretna in zanesljiva
prodajalka
v papirni stroki, se išče. Ponudbe
pod „M. Z. 2285“ na upravištvo
»Slovenskega Naroda«. 2285

Prodajam
VILLO

moderna solidna stavba z vsem kom-
fortom v slovenskem tugu na južnem
obrobju. Natančni opis na razpolago.
Le resni reflektanti naj blagovolijo
opazovati pod „vila 1917“ na uprav.
»Slov. Naroda«. 1630

8 vinarjev
(za dopisnico) stane Vas moj
glavni katalog, katerega se vam
odpošlje na zahtevo brezplačno.
Prva tovarna ur
Jan Konrad, c. l. kr. dvor. dobav., West (Ortiz) 1466, Češka.
Nikljaste ali jeklene ankarice K 16, 18, 20,
armadne radijske ankarice K 18—, 22—,
26—; belokovinske (Gloria-srebro) z
dvojnimi pokrovom ank. remont. ure K
30—, 32—; masivne srebrne ank. remont.
ure K 40, 50, 60. Budilke in stenske ure
v veliki izbiri, 3 letna pisarna garancija.
Pošilja po povzetju.
Nikakrta risba. Zamenjava dovoljena ali se povrne denar.

Zahtevajte slovenski cenik!

Priporočila se tvrdka.

Naslov: JOS. PETELINC Ljubljana st. Peti ul. 7.

JOS. PETELINC

tovarniška zaloga šivalnih strojev.

Stroji v raznih opremljenih in sistemih, priprave kakor tudi luksuzne opreme vedno
v zalogi. Pouk v umetnem vezanju brezplačen.

LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu, levo, ob vodi 3. hiša.
10 letna pisarna garancija.

Modni salon
Stuchly-Maschke
Židovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1.
Ljubljana.

Priporočila cenj. damam tu in na
deželi na Dunaju osebno izbrane

novosti

krasnih klobukov

in čepic

finega okusa za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo.

Žaliti klobuki vedno v zalogi.

Solidno blago — nizke cene.

Učenec

ki ima veselje do trgovine, z dobrim slo-
skim izpizovalom ter poštenih staršev, se
sprejme v trgovino z meš. blagom na
delež. Prednost imajo taki, kateri imajo
že nekaj trgovske podlage. 2109

Ponudbe je nasloviti na uprav. »Slov.
Naroda« pod „M. 5000/2199“

Absolventinja

trgovsk. tebeja na mestnem deklinskem
listu, katerega je dovršila z odličnim uspe-
hom, zmožna vseh komptuarskih del, stroje-
pisja, ter slovenske in nemške stenografije,
želi službenega mesta v Ljubljani.
Cenjene ponudbe pod „Absolventinja/2273“
na upravištvo »Slovenskega Naroda«. 2273

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki
rdeče, svetle in sive lase in
brado za trajno temno pobarva.
1 steklenica s poštn. vred K 2-70.

Rydyol
je rožnata voda, ki živo
pordeči blede lica. Učinek
je čudovit. 1 steklenica
s poštno vred K 2-45.

Naslov za naročila:

Jan. Grolich, Engel - Drogerie,
Brno, št. 639, Moravsko.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.
S. KMETETZ
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej v deblih in polo-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka.

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

PATENTE
vseh dežel izposljuje inženir
M. GELBAUS. oblastveno avtor. in zapriščeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Pisarna dr. JOSIPA FURLANA
odvetnika v Ljubljani, Sodna ulica št. 1
je med sodnimi počitnicami, to je v
času on 15. julija do 25. avgusta 1917
odprta samo od 8. ure zjutraj do 2.
ure popoldne.

A. & E. Skabernè
Najnovejše bluže za dame
Mestni trg št. 10.

Kupujem in prodajam:

bodisi pohištvo, steklenino, že-
lezo, snico, porcelan, orožje,
podeba, star denar, sploh vse,
kar je najmanj 50 let staro.

Obenem kupim staro zobovje.
Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc
brivec in koncesijonirani starinar
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Prej v **F. Batjel** Prej v
Gorici. Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Možka in ženska
dvokolesa
s storo pnevmatik.

Šivalni stroji, gramofoni,
električne žepne svetilke že
kompletne od 2 K.

Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11
v šmčičevi hiši poleg gorške kleti.

M. Schubert
preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Židovska ul. 5.

priporočila veliko zalogo tkanin in
glase-rekavie, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, rožna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.
Izdolovanje preoblečenih gumbov.

Sijajno lepo lice

in mladostno svežo polt ohranijo gospe in deklice do pozne starosti,
če se poslužujejo mojega tisočkrat preizkušane recepta. Vse nečistosti
kože: pege, zajedalci, sinje izginejo! Proti retur-znamki pošljem vsako-
mur odtis svojega recepta popolnoma zastonj! Pišite takoj na
Fr. Menschik, Dunaj 62. Predal 1, oddelek 20.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek
apretura sukna
Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporočila.
Postrožba vestna in točna. Najnižje cene.

Založba umetniških razglednic
Marija Tičar, Ljubljana

je ravno izdala novo serijo 6 umetniških razglednic, repro-
dukcije po izbranih, najboljših originalih M. Gasparija:

- 1.) Četčinje,
- 2.) Novesta,
- 3.) Zapuščena,
- 4.) Nodeljska zabava,
- 5.) Bogati ženin,
- 6.) Nagelj.

Cena serije v prvovrstni trobarvni izpoljavi K 1—, poštnina
posebej. Trgovcem popust. 2277

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
Plašče, jope
Zalno — domače obleke
Perle, čepice, športne
klobuke in stoznike.

BLUZE **KRILA**
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Stanje vlog koncem marca 1917 ca. K 150.000.000—.

Glavnica K 40.000.000—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Političen razgovor.

Pojdite, pojdite z Vašo Svico! Tamkaj problem pač ni tako težaven! Svica si svojo hišo mnogo lažje uredi kakor mi, ker ima petnajstkrat manj prebivalcev kakor Avstrija in ker prebivajo tam le trije narodi, dočim jih je tukaj osem.

Tako mi je nekoč odgovoril prijatelj, avstrijski Nemec, ki sem se z njim pomenkoval o možnosti razrešitve narodnostne vprašanja v Avstro-Ogrski. Dostavil je še: In v zvezi temu tudi Švicarji danes ne morejo več govoriti o popolnem edinstvu med švicarskimi narodi. Kolikor glav, toliko političnih filozofij je tudi v Švici. In vsaka teh filozofij misli, da je pravkar dovršila svojo najpopolnejšo popolnost. Verujte mi, dokler bodo ljudje na tem svetu, toliko časa bo narodnih naporov in to navsezadnje še ni najhujša nesreča.

Da, da! mi odgovorim, le način je merodajen, kako si narodi pri vseh teh nasprotjih uredijo svoje razmere do skupne države. Prodrati mora spoznanje, da je pravzaprav institucija države ustanovljena samo za ta visoki cilj, da se z njo narodi lahko sklenejo v močno skupnost, nlikakor pa niso narodi radi države tukaj. To reš se mora institucija prilagoditi narodu, ne pa narobe.

Kaj pa, če postane kak narod ali naroditv v tej skupnosti nezadovoljen?

Potem so temu čisto gotovo vzrok hibe v instituciji, ki ležijo bogve kako globoko in ki jih je treba studirati, dognati in odstraniti. Po mojem mnenju se narod kot tak radi svoje nezadovoljnosti ne more kaznovati. Če mi kruli po želodcu je to zame znamenje, da telo rabi jedi in pijače. Če mi mesto tega dam kameinja, potem ugonobim telo.

Aha, in vi menite, da se je to mnogokrat že v obliki meri zgodilo?

Pač, pač! Le da se radikalni zdravniki, ki tlačijo kamenja v želodec, smatrajo za rešitelje telesa. Hvala bogu pa, da pri nas, kakor sedaj kaže, ne pride do popolne ugonobitve telesa. Operater se je v pravem času pojavil. Odstranil bo kamenje, ki leži narodnem telesu ne le v želodcu, temveč že tudi na duši. Amnestija za »zločine«, ki so nastali vsled politične nezadovoljnosti, potem razpustitev raznih taborov politično osumljenih ljudi in razne druge stvari, ki jih smemo in moramo še pričakovati, so instrumenti tega našega blagega operaterja.

Že vem! Vi mislite na našega mladega, ljubeznivega cesarja. Pa koliko časa bo pač zaleglo to, kar hoče ukreniti? Ne bo nikakor dolgo, pa se bo zopet kak mal naroditv oglašil s pretiranimi idejami in zahtevami. In stvar bo šla od začetka.

Zopet ste padli v staro napako in mislite, da se morajo narodi podvreči instituciji, obliki države. Ni mogoče, da bi bil kak narod nezadovoljen potem, ko se mu ta institucija prilagodi, nasprotno, gotovo je, da bi potem vsak narod zastavil vedno vse svoje sile, da ohrani to institucijo, ki mu v družbi sosednjih narodov zagotovi močno pozicijo na svetu. Sicer pa, zakaj omenjate male narode s takim omalovaževanjem? So li manj vredni zato, ker so majhni? Preje ste tudi omenjali Švico in da v nji prebiva troje narodov, jaz pa dobro vem, da so pravzaprav štirje, kajti v lepem Engadinu živijo takozvani Retoromani, ladinski Švicarji, ki imajo svoje šole, svoje cerkve, svojo literaturo in svojo domačo zgodovino. Dočim tonejo Ladinci na Tirolskem v laškem morju se tukaj v Švici prav dobro počutijo in ker jim domovina nudi vse eksistencialne pogoje, zato tudi v celi Švici ne najdemo boljših patriotov, Nikar ne recite, da jih smatra institucija države le kot pripadnike drugega, recimo laškega naroda, ki govorijo svoj dialekt. Narečje postane samostojen jezik, kakor hitro se povzpne na tako višino, da je glede svoje literature,

svojeje izražanje in razvijanje bistveno bolj neodvisno od drugih jezikov. Tu se prične občutljivost naroda. Kakor hitro ga prične napadati pri kodljivi točki upravičenosti njegovega samostojnega razvijanja, v tistem trenutku postane narod nezamisljiv in nezadovoljen napram instituciji, ki kaj takega dopušča. Svica se je glede svojih Retoromanov znala izogniti tej napaki, dasi je bila skušnjava velika, ker tega ljudstva prebiva v Švici komaj toliko, kolikor šteje Ljubljana prebivalcev.

Oho! Torej smatrate uzadovoljitev vseh narodnih aspiracij vsakega še tako majhnega naroda pravzaprav za ekskurs pri razrešitvi vsega problema? To bi pa pri nas na Avstrijskem stvar zavleklo od infinitum in pri naših osmih narodih bi ob vpoštevjanju vseh posebnosti nastale take komplikacije, da ne vidim drugega načina, kakor notranje vojske.

Mislím, da je zunanja vojska preprečila vsaj našo notranjo. Pri nas je sedaj po izkušnjah svetovne vojske treba le notranjega spoznavanja, popuščanja posedujočih številnih narodov napram malim, slabotnim narodom monarhije. Hegemonija velikih naj preneha, saj je sedaj mali nič več — recimo — ne rabijo. Vidite pač komplikacije tam, ker bi nastala najlepša jasnost. A težko bo velikim odjenjati, ker seveda nihče ne vidi rad, da je v hiši, kjer je preje sam gospodoval sedem enakopravnih strank. To spoznanje bo najtežja stvar na celém problemu in potem tisto odnehanje močnih, ki mora brez-pogojno temu spoznavanju slediti.

Jako ste optimistični, če mislite, da tiči samo v tem jedro vsega problema! Sicer pa ... brrrrrr!!!

Da, jako sem optimističen! Srečna bo Avstrija, ko si uredi svojo hišo, ko pospravi brloge, ko počedi od podstrešja do kleti vsak kotiček, ko prezrači zaduhle prostore in napravi prijetna stanovanja iz tistih sob z zamreženimi okni, kjer smo doslej prebivali. Seveda pa bo treba železne mreže odstraniti raz okna — in hišo razširiti ... brrrrrr!!!

In tako se je končal razgovor s prijateljem — avstrijskim Nemcem. — ft.

MATTONIS
JEDINSTVEN
v svojoj
ANALITIČNOJ
KAKVOŠI

GIESSHUBER
ČISTI PRAMENI ALKALIJ
KISELI IZVOR

Popravlja in prebistva
točno in cenovno.

Popravlja in prebistva
točno in cenovno.

**dežnike
in solnčnike**

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Knjigoveza

Knjigoveza za svoje knjigovodstvo.
Vstop 30 julija. Ponudbe pod „F. S. 2284“ na uprav „Slov. Narod.“
2284

LEPA POLT

obrazu in rok, ki je občudujemo pri mnogih ljudih, donosa njihovim lastnikom dvojni dobiček. V prvi vrsti je lepa, bela, mehka polt potrebna za zdravje vsakega telesa, ker le ta čista in mehka omogočata nemoteno dihanje skozi polt. Dalje napravi lepota obraza in rok na druge

ljudi prijeten, dopadljiv in privlačen videz. Napake na koži, sajedači, mozolji, lise, pege, ogorenje itd. napravijo oduren videz kar je pogosto zelo škodljivo. Te hibe v koži motijo tudi dihanje skozi polt in to je nezdružljivo. Mnogo tisoč mož in žen uporablja za negovanje in varstvo kože Fellerjevo preizkušeno varstveno mazilo za obraz in roke „Elsa“, ki velja velik lonček št. 1. 3 K, močnejša vrsta št. 2. II. velja K 4.50, zavojnina in posilnina 2 K 30 vin. več. V nasprotju z raznimi lepilnimi, ki so pogosto škodljiva, je to popolnoma neškodljivo. Ono odstrani napake na polti ter varuje pred solnčarico, pegami, mozolji, lise. Namesto ostrih, pogosto škodljivih mil naj se rabi za obraz Fellerjevo milo in toaletni umivalni pralek Predvojne cene!

Buina rast las

ki vsak obraz napravi lepši, se doseže z gojitvijo las s Fellerjevim pristnim tanokinomazilom za rast las „Elsa“. (En lonček št. 1. 3 K močnejša vrsta št. 2. II. K 4.50, zavojnina in posilnina 2 K 30 vin. več. To mazilo krepi lasice, preprečuje plešo in predčasno osivelost, povzroči novo rast mladostne barve, krhke lase napravi mehke in elastične, da se jih lahko sčese. Ono nima v sebi nobenih škodljivih snovi, valed česar ima prednost pred škodljivimi izdelki, kakršne pogosto priporočajo ljudje, ki niso lekar-narji. Za gojitev brk je Fellerjevo mazilo za brke (1 krona) Naroči naj se naravnost pri

H. V. FELLER-ju, lekarnarju
Stubica Hise trg št. 233 (Hrvaško).

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črvesnemu in mehurnemu katariju itd. 2130
GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil itd.

M. U. dr. H. Stary, specializist za tajne in kučne bolezni v Pragi piše: Z Gonokteinom sem dosegel izvrstne uspehe, ne dela težav v želodcu, niti v ledvicah, v akutnem stanju sem dosegel edino z Gonokteinom hitro pončhanje neprijetnih subjektivnih simptomov z vidnim objektivnim poplajenjem procesa.

M. U. dr. J. Urban, občinski zdravnik v Vel. Chomutici-Obora piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem uspehe, ki so me popolnoma zadovoljili.

Dobi se po vseh večjih lekarnah. Skatljica K 6.—

Zahtevajte literaturo in prospekt
Ljubljana: Lekarna Trakosky.
Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. M. H. eibach, Jelencicev trg.

Proizvajal: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga-Vrbovice 352
Sohavatelj: vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin Hla balzam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavice, obušaneov. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.75 K, 3 lončki K 4.50, 6 lončkov K 7.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj.
Komeny, — Vodoce(Kassa) Postfach 1 12 307, Ograka. 3663

Slamnate šolne za dom in

slamnate podplate za v čevlje
sima za del izdelovati v teliku, da lahke ustrezem vsaki zahtevi in jih priporočam kot nadomestilo za drago nasitene obutev, poseba za delo vsobah. 235

Poskusite, ne bode Vam žal.

Fr. Cerar,
tovarna slamnitev v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Alojzije Novak

krojač za gospode in dame
Gradišče št. 7, pritličje,
se priporoča cenj. gospodom in damam za izdelovanje finih oblok po meri, sprejme vsakovrstna popravila ter v likanje in smajenje kakor tudi obračanje moških in ženskih oblok po zmernih nizkih cenah. Točna postrežba.

2107 **Alojzije Novak.**

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I nadstropje, levo. 2297

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporočila in namočila le boljše službe iskajoče vsake vrste

privatno trgovsko in gostilniško osobie izbira realitnih služeb, slasti za ženske Vestne in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vsajih vprašanjih se prosi za odgovor znamka.

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 16 kron; lasne podloge Krepp ali Python in lasne mrežice v vseh barvah; „NERIN“ barva za lasne in brado od Dr. Brillea rjava, temnorjava ali črna po 2 in 4 K itd., vse še solidno, zanesljivo blago priporoča

Štefan Strmoll

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpočitovanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 1/2 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Lovske pse

brakirje - istrjanske pasme Felice kupiti, in sicer dva psa in dve psici. Psi morajo biti dobri za gonje lisic, zajcev in srn. — Cenene ponudbe z navedbo cene naj se hlagovoljno posli na Milo Nordin, posostnika in nejemnika lova v Samoboru na Hrvaškem (pri Zagrebu). 2283

Kupi ali v večletni najem se vzame

posestvo

s srednje velikim zemljiščem, travniki in gozdom z vpeljano trgovino mešanega blaga in gostilno ali samo trgovino ali gostilno na Kranjskem ali Sp. Štajerskem v vrednosti od 30—40.000 kron v bližini kake železniške postaje

Ponudbe na upravn. „Slov. Narod“ pod „posestvo 2090“. 2090

Blaž Jančar

pleskarski mešter

več let pri trvdki Eberl, se priporoča slavnemu občinstvu kot invalid za 2215

stavbena in pohištvena

pleskarska dela.

Delavnica: Oražem, Breg št. 6.

Kupim dobro ohranjen

dinamo

za približno 40 do 60 žarnic.

Prodaj 2 železni trbli z leseni palci (zobmi) za na lesena vrata približno 2 m v premeru in zraven spadajoči 2 mali železni trbli, približno 550 mm v premeru.

ŽAGAR, izurjen rezal vsakovrsten les, se sprejma. Kupim kostanjev les.

Josip Goljovšek v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34. 2216

Ponudite kostanjev les

v hloilih ali polenju edino trvdki Vinko Vabič, Zalec, Južnoštajerska.

Takojšnje plačilo proti duplikatu izvoznega lista Kulantno poslovanje! Navesti je ceno, množino v vag. in rok oddaje.

Naznanilo

in zahvala.

Slavnemu občinstvu si usojam sporočiti, da zaradi pomanjkanja potrebnih snovi opustim začasno svojo sodavičarsko obrt in izdelavo pokalte, in se vsem svojim cenjenim odjemalcem iskreno zahvaljujem in prošim, da mi ohranijo to zaupanje v slučaju zopetne otvoritve.

Z vsem spoštovanjem 2208

Anton Tausch, sodavičar v Spod. Siški, (Ljubljana.)

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 12.000.000.—

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1.000.000.—

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%—
Vloge na tekoči in kiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez osira na mortorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:
Trak
Podružnice:
Dobruvnik
Bunaj
Kotor
Metković
Opuzja
Spiljet
Šibenik
Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDUJME: na blago, ležaje v javnih skladiščih.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

10

Telefon št. 257.

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

**iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani**

Kuharica

navajena šivanja, ter zna voditi samostojno gospodinjstvo, 1880 službe k starejšim 2 ali 3 osebam. — Sprejem službo tudi na deli. 2282 Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

Kupi se 500 rabljenih sodov

od žganja ali vina v velikosti 300 do 600 litrov. 3316

Ponudbe na naslov: Janko Trauu, Ljubljana, Bleiweisova cesta 20.

Kupim stare dobrovpeljavno trgovsko hišo

z nekaj zemljiščem in vrtom na Kranjskem ali Spod. Štajerskem. Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«. 2259

Na prodaj je hiša v Ljubljani

katera se obrestuje po 6%, od kupne svote. Samo resne ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „N. P./2267“.

Prodaja.

Trgovina v Središču, ugodna lega, dobra stavba, tri in pol orala zemlje, se radi slučajne smrti vredno proda. — Ponudbe pod „N. P./2300“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Prostorno skladišče

se vzame takoj v najem. Ponudbe pod „skladišče“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nekdanji naročniki se
prošijo s povzemanjem.

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Židovska ulica šte. 5.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

**Vojaške in
uradniške
uniforme:**
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dožnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Opravo konjsko opravo

za dva konja novo, močno in jako fino izdelano prodam takoj. Ježe Rozman, Gradsko 13, Ljubljana.

Prodajo se dobro ohranjene
citre
in več novih strun.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 2196

Vozna kolesa
in
pritikline,
poprave,
emajliranje in poniklanje
izvršuje točno in ceno 1311

A. Weissberg, Dunaj II,
Untere Donaustrasse 23/S.
Cenik odd. 1 zastoj.

Odda se takoj v najem dobrodoša kovačnica

na Dolenjskem, z vsem potrebnim orodjem, stanovanjem, tudi z njivami, pod zelo ugodnimi pogoji. 2231 Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Radi pomenjanja prostora se
proda čez 100 let star

KLAVIR

velike vrste, toda dobro ohranjen. Kdor bi ga želel kupiti naj se obrne na Ant. Jelenca, v Dol. Logatcu. 2251

Kupi se rabljene železne

žoke

za kolo (pilote) ter večjo

prešo za grozdje.

Ponudbe z ceno na upravn. »Slov. Naroda« pod „Pilot, preša/2312“.

PEGE

dr. A. Rixa pasta Pompadour.

Popolnoma neškodljivo. Poizkušnja K 1-50, veliki lonček K 4 — Dr. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 4 — Diskretno razpošilja Dr. A. Rix, kosm. preparate, Dunaj IX, Laiberggasse 6/E. Zaloge v Ljubljani: dr. A. Rix, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarni »Pri Angelju varhu«, »Pri Mariji pomočnici« in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 2299

Raztrgane čevlje

nositi dandanes

ni potreba

kjub izvanredno visokim cenam usnja, ker vam mehanični popravilni zavod

„PATRIA“

Gradec, Raubergasse št. 3

Vaše čevlje s patent-podplat (iz trdega usnja sestavljenimi) na novo podšije in popravi.

Poštno pošiljavo se točno odpravlja.

Interesentje za prevzemalno postojanko se iščejo.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glas. Matice in edini zaprlec

zeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica
klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga
glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Böhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stengl, Rud. Stelzhammer, Czajka, Laubberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15 — naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamena najugodnejša. Uglasičenje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno lojaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri kričalcih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Brez konkurence! F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe se nogam
najbolj prikladi, čisti in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goyasovski čevlji za turiste, higijentni
čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

Delniški kapital K 60.200.000.—
Rezerve „ 17.000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
„ K 143.241.140.— „

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marjita trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsledor brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravljanje c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zbiranja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Erzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41